

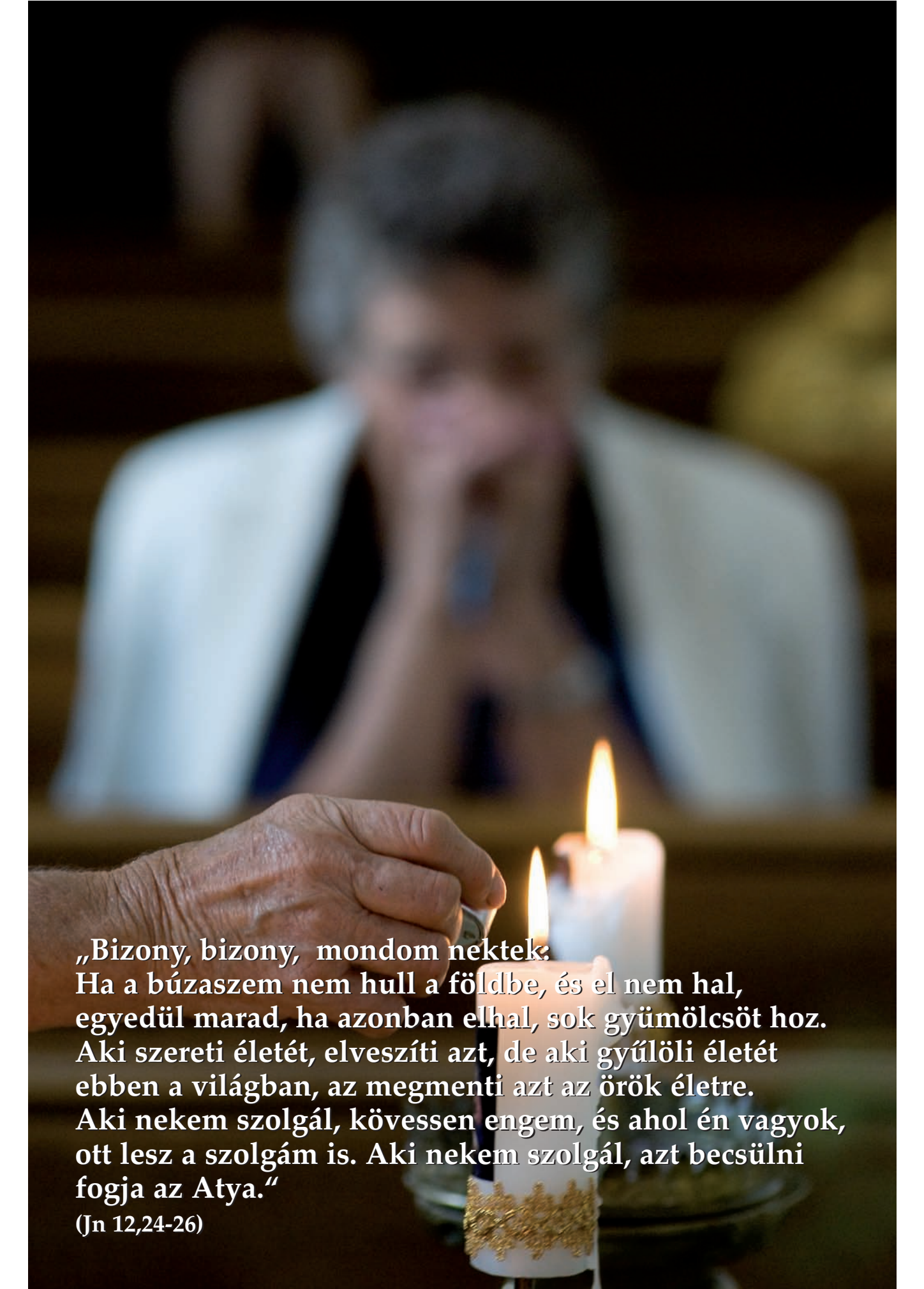
JÓ HÍR

IV. évfolyam, 8. szám
2007. augusztus 15., szerda
Ára: 174 Ft

A PÉCSI EGYHÁZMEGYE LAPJA

Lisieux-i Szent Teréz ereklyéi
a Pécsi Egyházmegyében

„Bizony, bizony, mondom nektek:
Ha a búzaszem nem hull a földre, és el nem hal,
egyedül marad, ha azonban elhal, sok gyümölcsöt hoz.
Aki szereti életét, elveszíti azt, de aki gyűlöli életét
ebben a világban, az megmenti azt az örök életre.
Aki nekem szolgál, kövessen engem, és ahol én vagyok,
ott lesz a szolgám is. Aki nekem szolgál, azt becsülni
fogja az Atya.”

(Jn 12,24-26)

Teréz, a Titok tudója

TARTALOM:

Garadnay Balázs Teréz, a Titok tudója	3
Kvanduk Frigyes: „Izzó kincsünk” - Lisieuxi Szent Teréz	4
Kis Szent Teréz élete	5-11
Kis Szent Teréz és a világvárosok	12
Kajtár Edvárd: Mennybe vett Boldogasszony - a testben beteljesült ember	12-13
Ha a szentek írni kezdenek...	13
Kis Szent Teréz humora	14-15
Lisieux-i Szent Teréz és Thomas Merton	16-17
Lisieux-i Teréz levelei Rouland atyának	18
Közlemények	19

Garadnay Balázs

A mikor napjainkban azon töprengünk, hogy mi a nő szerepe az egyházban, s vajon nincsenek-e elnyomva és félreállítva a nők - tekintsünk fel Lisieux-i Szent Terézre, az egyházdoktorra, aki 24 éves földi pályája során szóval, tettel, s leginkább életszentségével tanít, irányt mutat, és megtérésre ösztönöz minket. Hát, például ez lehet a nő szerepe ma az egyházban.

Lisieux-i Teréz tudott valamit a Titokból. És senki nem tudta ezt körülötte. Hú tanítványa volt Mesterének, jól eltanulta a rejtőzködő életet. Istenbe merült életét titok fedte rendtársai előtt is. Ők se vették észre életszentségét. Épp ez bizonyítja azt. Szent X. Pius pápa mondja róla: „Teréz nővér nagysága abban rejlik, hogy rendkívüliség nélkül tudott rendkívüli lenni”.

Ereklyéjének egyházmegyénkbe érkezése által jó alkalmat kapunk arra, hogy megközelítsük rejtett életének kincseit. Három mozzanatot kívánok kiemelni életéből, ami szemléletmód-változásra készíthet bennünket.

1. Humora, könnyedsége - fényes bizonyítéka annak, hogy attól, hogy valaki szerzetes lesz, egy szigorú rendbe lép, nem szűnik meg önmaga lenni. Azt gondolhatnánk, ott nem illik tréfálkozni. S ha meggondoljuk, hogy 24 évesen a halálára készül, emberi szemléletünk komor képet rajzol elénk Terézről. Nos, ő ezzel szemben tud tréfálkozni. Fizikai szenvedései és hitbéli megkísértettségei közepette, halála előtti hetekben, amikor a betegek szentségét készülnek feladni neki, ránéz egy nővértársára, s azt mondja neki: „magának hosszú az orra”. Micsoda bizonyosságban él az, aki mer ilyen könnyed lenni haláltusájában!

A szentekkel való bensőséges gyermeki kapcsolatát jelzi az a humor, amivel a Szűzanyáról beszél: „A Szent Szűz nem volt annyira szerencsés, mint mi, mert neki nem volt Szent Szüze, akit szerethetett volna. Számunkra ez édességtöbblet, számára pedig édességhiány!”

2. Érzékeny - és ezért testében, lelkében szenved. És ő akar szenvedni, mert tud valamit a menny titkából, az áldozat érdeméből, amit a közember nem ért, és ezért menekül előle. Pedig ha tudnánk mi is, másként mernénk élni a felkínált javakból!

11 évesen kéri: „Jézusom, változtass számomra keserűvé minden vigasztalást ezen a földön!” Élete utolsó heteiben ezt felidézi, és hozzáfűzi: „Megtaláltam a boldogságot és az örömet a földön, de egyedül a szenvedésben. Tudtára kell ezt adni a lelkeknek”.

A szenvedés érdeméről mondja: „Az angyalok nem tudnak szenvedni. Nem is olyan szerencsések, mint én.”

Bizonyos abban, hogy az Úr soha nem hagyja magára: „A jó Isten nekem az erőt szenvedéseim arányában adja. Érzem, hogy a jelen pillanatban többet nem tudnék elviselni, de nem félek, mert ha növekednek szenvedéseim, ő majd növeli erőmet is”.

Egyszer kéri a Szűzanya közbenjárását, hogy ne köhögjön éjjel. Majd így folytatja: „Ha nem teszed meg, még jobban foglak szeretni.”

Halálos fuldoklásában a nővérek részvétel tekintettek rá. Ő ezt mondja: „Ó, ne bántsa ez! Ha fuldoklom, a jó Isten majd erőt ad. Szeretem Őt! Sohasem fog elhagyni.”

3. Szent akar lenni - mert tudja, hogy ez az Úr akarata. S ebben nem akadályozza álszerénysége, sőt még kicsinységének tudata sem. „Jézus megértette velem, hogy az egyedüli igaz dicsőség az, mely örökké fog tartani, s annak eléréséhez nem szükséges, hogy az ember szembeszökő, fényes tetteket vigyen végbe, hanem inkább az, hogy rejtőzék el mások és önmaga szemei elől, úgy, hogy balkeze ne tudja, mit tesz a jobb. Mikor aztán megfontoltam, hogy én dicsőségre születtem, s kerestem útját-módját, hogyan tudnám azt elérni, bensőmben azt a kinyilatkoztatást kaptam, hogy az én dicsőségem sohasem fog halandó embereknek szemébe tűnni, hanem abban fog megnyilvánulni, hogy szent leszek.

Ez a vágy vakmerőnek látszhatnék, ha az ember számba veszi, hogy mennyire tökéletlen voltam akkor, s mennyire az vagyok most is, annak ellenére, hogy már annyi évet töltöttem a szerzetben. Mindamellett állandóan él bennem az a bátorságos bizalom, hogy belőlem nagy szent lesz. Nem számítok e tekintetben az érdemeimre, mert hiszen azok nincsenek, hanem abban reményelek, aki maga az érény és a Szentség.”

A kicsiség tettei, Teréz „kis útja” átível az emberi semmiből az isteni Mindenbe. Annyira biztos volt Isten erejében, hogy mert önmaga erőtlenné lenni. Tudta, hogy Isten a nincstelen „kénytelen” megajándékozni saját készletével. Kicsiségében „kiprovokálta” Istentől, hogy felemelje. S ez a teljes kiszolgáltatottsága és erőtlensége eredményesebbé tette, mint amire bármi emberi igyekezettel eljuthatott volna.

JÓ HÍR
A PÉCSI EGYHÁZMEGYE LAPJA

Alapító: A pécsi megyéspüspök
Felelős szerkesztő: Fazekas Orsolya
Szerkesztőbizottság:
Báling József, Garadnay Balázs,
Gesztesy András, Góják János,
Kajtár Edvárd, Kvanduk Frigyes,
Takács Gábor
Szerkesztőség:
7621 Pécs, Szent István tér 23.
E-mail: sajtiroda@pphf.hu
Fotó: Horváth Gábor
Layout: Komáromi Csaba
Felelős kiadó: Fény Kft.
Pécs, Janus Pannonius u. 11.
Nyomda: Páskum Nyomda, Szekszárd

„Izzó kincsünk!” - Lisieux-i Szent Teréz

Kvanduk Frigyes

A cím idézett része Paul Claudel-től származik, versének kezdősorai:

*„Kis Teréz rózsákat hozva
Ím az égből érkezik,
Orrlyukaim illat-szívón
Izenetét kérdezik.”*

Milyen üzenetet hordoz egy olyan személy élete, aki a kolostorból ki sem lépett, hatása viszont kiterjedt az egész világra?

A nagy pápa, II. János Pál ad rá választ: „Terézt képessé tette a Szentlélek arra, hogy korunk emberének közvetlenül nyilatkoztassa ki az evangélium lényegét, alapvető titkát, hogy <<valóban megkaptuk a fogadott fiúság lelkét, melyben azt kiáltjuk: Abba, Atya!>>”

Teréz tudja, mit jelent a lelki és fizikai betegségek fájdalma, a bennünk lévő gyengeségek megtapasztalása, a számtalanszor reménytelen élet, de a sokszor ismételt terápiát is ismeri: „Szeretet az Isten!” (1Jn 4, 16b) „Megérttem, hogy csupán a Szeretet tarthatja mozgásban az Egyház tagjait... Megérttem, hogy a Szeretet magába foglalja az összes hivatásokat, hogy a Szeretet a minden.” - írja Teréz.

Az ő meglátása az evangéliumok olvasásából és szívének tapasztalatából jött létre. Egy ilyen élet nem közömbös a mi szeretetet kereső szívünk számára, sőt, ha nincs részünk benne, hihetetlen teljesítményekre és módszerekre vagyunk képesek, hogy betömjük a bennünk fájdalmasan tárgó úrt.

Teréz útja ennek a hiánynak a bevalásával kezdődik: „megvilágosodásaim szegénységemről többet használnak nekem, mint megértéseim Istenről”.

Ez az út nem a különös képességek, adottságok útja, mindannyiunk alap helyzetének felismerése. Ez még rémisztő is lehet, de Isten mindennel szemben, még az önző emberrel szemben is feltárja Szívét - ez pedig

egészen új helyzetet teremt, a bizalom helyzetét. Így ez a kis út, nem is olyan kis út; az egész életünket vezető irány, olyan cél, mely a mi pontoszerű énünknel kezdődik, és amely a mindent teremtő Isten ajándékozói szeretetén függ.

Teréz világosan látja, hogy „el kell viselnem magam olyannak, amilyen vagyok, minden tökéletlenségemmel együtt; de meg akarom keresni a módját, hogy az Égbe jussak... éspedig egy kicsi, nagyon egyenes, nagyon rövid, egészen új kis úton keresztül.”

Elsődleges feladata: fogékonnyá, befogadóvá válni a Gondoskodó szeretetre. Felfedezi, hogy Isten igen nagy figyelmet tanúsít iránta, arra szólítja őt, hogy nyíljék meg ingyenes irtalma előtt.

Belső tapasztalatának a középpontjában Isten minden elképzelést meghaladó emberszeretete áll; annak, Aki szívvel viszonyul a „nyomorúsághoz”, Aki fölébe hajlik annak, aki kicsi és nélkülöző.

Bátran kell Isten elé állnunk. Ebben az állapotban csak az vagyunk, ami a mi igazi helyzetünk; a bibliai lelki szegénység. Ez az „egészen kicsi” mi voltunkra való ráébredés a kapu, hogy megnyíljunk Isten előtt. Ezzel a „vaksággal”, ráhagyatkozással megy Teréz az Isten elé, ez az ő éleslátása. Ez a lényege annak, amit ő ösztönösen megértett „kis útjának” fölfedezésekor, s „Egészen új útnak” nevez. Hosszú, fáradságos menet után, hirtelen egyenes és világos ösvényt lát, egész odaadással rátér, nem félve attól, hogy eltéved. Ez az út az Ő életpályája, de mindannyiunk bibliai karaktere is. Ez nem egy idealizált világ, nem a

képzelet szüleménye. Kiténik ez egy hosszú verséből, melyből most olvassunk tőle néhány sort:

*„Végtelen még az én gyöngeségem,
Nem vagyok angyal a mennyei hadban.
De ha elesen is, minden alkalommal
Te magad segítesz föl engem,
Mindenkor eltöltesz kegyelemmel
S élek szeretetben.”*

Egyértelmű világossággal fejezi ki, hogy mi soha nem szerethetjük Istent úgy, ahogy Ő szeret minket. Élete alkonyán írja: „A te szereteted elém jött már gyermekkoromban, velem együtt nőtt, és most olyan határtalan mélység, amilyent felmérnem lehetetlen...” Majd folytatja, „szeretetem szeretné betölteni az őt vonzó mélységet, de jaj! még akkora sincs, mint a harmatcsepp, mely belevész a tenger vizébe... Hogy úgy szeresselek, mint ahogy te szeretsz engem, ahhoz a te szeretetedet kell kölcsön vennem, csak így találok nyugalmat.”

„gyöngéd húgocskám” - mondja a költő, kit idéztünk, - „Hogy fejtsem feladatod? Megérteni nem is merlek, de beszívom illatod”

Kis Szent Teréz élete

„Arra számítok, hogy nem maradok munka nélkül a Mennyben; az a vágyam hogy tovább tevékenykedhessek az Egyházért és a lelkekért”

Szent Terézzel való ismerkedésünket szentünk halála utáni életével kezdjük, mert ez igazolja egész földi pályáját és tanítását, hogy nem önámítás volt részéről, amikor azt állította: „Nem halok meg, hanem az Életbe lépek”. Látszólag «egy lélek történetét» olvassuk Teréz földi vagy földöntúli életén elmélkedve, de általa magával Istennel találkozunk, s Istennek a mi életünkben végzett vagy a halálunk utánra ígért csodáival is szembesülünk. Egy teológiai tanfolyam ez mindnyájunk számára, akik már magunkban hordjuk a Lélek zsengeit és sóhajtozva várjuk a fogadott fiúságot, mert meg vagyunk ugyan váltva, de még reménységben élünk (vö. Róm 8,23-24a). „A hitben élünk ugyanis, nem a szemlélésben” (2 Kor 5,7), s ezért szükségünk van idősebb testvéreinkre, a szentekre, hogy életükkel figyelmeztessenek bennünket az Istentől kapott ígéretek komolyságára.

Megdöbbenve ismerjük fel a Teréz halála utáni eseményekben, hogy az addig egy vidéki kisváros Kármelének ismeretlenségébe temetkezett, fiatalon meghalt lány nagy vágyai teljesülni látszanak: néhány év alatt híre befutja az egész világot. Egy évvel földi élete befejezése után adják ki először nyomtatásban Önéletrajzát. Egy Lisieux-i nővér megjegyzi: „Ugyan mit csinálnak majd velem? Mind a nyakunkon marad majd!” De a fogadtatás megcáfolja ezt a jóslatot: a következő évben újból ki kell nyomtatni a három önéletrajzi iratot, amit minden évben követ egy újabb kiadás. Sőt Teréz halála után 4 évvel már az első fordítás is megjelenik - angolul. 1916-ban vehetik először kézbe a magyar olvasók is a könyvet, mely a fordítások sorrendjében a tizedik.

Íme, csak néhány tény annak igazolására, hogy a Gyermeke Jézusról nevezett Teréz nővér minden hétköznapi-sága ellenére egyáltalán nem élt hétköznapi életet. És hogy nemcsak „élt”, hanem most is él és tevékenykedik: Isten szeretetét hirdelve az egész világon. Most már joggal ismerhetjük el, hogy igaza volt, amikor azt mondta közvetlenül halála előtt néhány órával: „Nem bántam meg, hogy átadtam magam a Szeretetnek”.

„Gyermekkoromtól fogva szenvedtem azért, hogy korábban lehessenek Jézusnak adott”

Első pillantásra úgy tűnik, hogy a kis Teréz korának nagyon kiváltságos gyermeke: gazdag, szentül élő polgári család ötödik életben maradt gyermekeként születik, akit - mint legkisebbet - elhalmoztak szeretettel, gyöngédséggel. Önéletrajzában írja: „Minden a földön csak mosolygott rám: mindig csak virágra léptem és szerencsés természetem is kellemessé tette életemet”. Valóban, Teréz egész életére meghatározó kegyelmeket kapott buzgó szülei és nővérei által. Mindemellett, a kis Teréz nem „szentként” született, s erről őszintén mer vallani visszaemlékezései első oldalain: „Olyan természettel, mint amilyen az enyém is, nagyon elromlottam s talán el is kallódtam volna, ha erkölcstelen szülők nevelnek”. Mint ha csak Szent Pál apostolt olvassuk: „Ha dicsekednem kell, gyöngésséggel dicsekszem...” (2Kor 11, 30).

Isten szeretete megnyilatkozik a bennünket nevelő személyek gyöngédségében, a családi környezet örömeiben, de meg tud nyilatkozni a szenvedések elviselésében is. Isten Fia a legmélyebb testi és lelki szenvedések közepette fejezte be életét, s valahogy a mi életünket is át-átszövik a kisebb-nagyobb fájdalmak, melyek sokunknál már gyermekkorban kezdődnek. A keresztség szentsége ugyanis nem jelent szenvedéstől mentes életet:

„Vagy nem tudjátok, hogy mindnyájan, akik megkeresztelkedtünk Jézus Krisztusra, halálára keresztelkedtünk meg? A keresztség által vele együtt a halálba temetkezünk... Ha ugyanis halálának hasonlósága által egybenőttünk vele, akkor feltámadásában is úgy leszünk.” Róm 6,3-5). A kis Teréz is hamar találkozik életében a szenvedéssel, jöhet ekkor még nem ismeri fel annak szerepét: „Ekkor még nem gondoltam arra, hogy sokat kell szenvedni ahhoz, hogy az élet-szentséget elérjük”. „A jó Isten nem késlekedett azzal, hogy megtanítsan erre”: Teréz világra jöttékor még nem tudja felfogni, hogy édesanyja nemcsak őt, hanem egy rákos daganatot is hordoz magában. Mindenesetre annyit tapasztalhat, hogy édesanyja kénytelen egy dajkára bízni táplálását, s ezért 15 hónapos koráig egy, a családi háztól 8 km-re fekvő tanyán növekszik.

A mama betegsége azonban hamarosan elhatalmasodik: miután az orvosok már lemondtak róla, elzarándokol még Lourdes-ba, hogy minden lehetőséget kihasználjon - ahogy fivérének írja egyik levelében: „ugyan nem gyógyultam meg, sőt, súlyosbított az állapotom, de nem bántam meg, hogy elmentem, legalább semmi szemrehányást nem tehetek magamnak, ha nem gyógyulok meg”. A négy és fél éves Teréznek is észre kell vennie az emberi élet korlátait, a mama napról-napra halványabb arcát és a szenvedés kilátástalannak tűnő szomorúságát, amit soha többé nem tud elfelejteni: „Drága édesanyánk betegségének minden részlete él még a szívemben, főleg utolsó földi heteire emlékszem: Céline és én olyanok voltunk, mint két szegény kis száműzött”. „Az utolsó kenet meghatározó szertartása is lelkembe vésődött; ma is látom még a helyemet, ott, Céline mellett, születési rang szerint sorakoztunk mind az öten és szegény Édesapánk is ott volt, zokogott...”.

Jellemző azonban Terézre, hogy Ön-életrajzában közvetlenül e fájdalmas sorok után egy 15 évvel későbbi élményét is leírja, mintha csak ezt mondaná: nehogy azt higgyétek, hogy ekkor fogtam fel először az élet igazi valóságát, vagyis hogy milyen csalóka és szomorú is valójában. Nem! Az igazi valóságot csak a hit szemeivel látó ember foghatja fel: „ugyanannak a kis Teréznek nyíltak tágra a szemei!” - írja Ön-életrajzában. A hívő ember világában a földi öröm és a szenvedés mellett a földöntúli boldogság reménye is helyet kap, amely minden fájdalomon képes felülemelkedni.

„Ebben az időben léptem életem második szakaszába, amely a három közül a legfájdalmasabb volt”

A mama halála után Lisieux-be költözik a család, s ezzel Teréz élete megváltozik: „ebben az időben léptem életem második szakaszába, amely a három közül a legfájdalmasabb volt... Ez a korszak négy és fél éves koromtól tizennégy éves koromig terjed, mikoris visszakaptam gyermekkori természetemet.”. Első olvasásra úgy tűnik, mintha Teréz ezzel azt akarná állítani, hogy négy és fél éves korától kezdve közel tíz éven át lelkileg semmit sem fejlődött, sőt, visszaesett, vagyis egyszerűen mondvast a „sors játékának köszönhetően” - tíz év elfecsérlődött az életéből.

Teréz tehát, mielőtt elkezdené mesélni megtérését és „az óriás pályafutását”, néhány oldalon keresztül emlékeztetni akarna arra, hogy a „balszerencse” az ő életéből sem hiányzott, de ennek ellenére egyszer mégis elérkezett az a pillanat, amikor ismét lábra állott és ott folytathatta boldog életét, ahol négy és fél évesen abbahagyta?

Nos, minden bizonnyal téves úton járnánk, ha e szerint a gondolkodásmód szerint olvasnánk Teréz életét. Ezek az oldalak ugyanis - tele értelmetlennek látszó, az orvosokat-hozzátartozókat tanácsalanságra készítő szenvedésekkel - azt mesélik el, hogyan születik meg egy „lelki óriás”. Jézus szavaival élve úgy is mondhatnánk, hogy Teréz megtapasztalja életében a számára egyik legfontosabb evangéliumi igazságot: „Mindazt, aki felmagasztalja magát,

megalázzák; aki pedig megalázza magát, felmagasztalják”(Mt 23,12). Nem arról van szó, hogy Isten örömeit lelné teremtményei szenvedésében, s ezért Teréztől is megirigyelte volna a boldog gyermekkort, amikor - az ő szavaival - „minden a földön csak mosolygott rám”, hanem arról, amit Teréz így fogalmaz meg éppen élete olyannyira örömteljes éveinek leírása után: „gyermekkoromtól fogva kellett szenvednem azért, hogy korábban lehessen Jézusnak adott”. Vagyis ahhoz, hogy egészen Jézusé lehessünk, hogy teljesen az Ő akaratába simulhassunk bele, fel kell ismernünk az ember és Isten közötti barátságra való törekvés feltételét: hogy megváltásra szoruló teremtmények vagyunk, és Ő a mi Teremtőnk, Urunk és Mindenünk, aki szabadon rendelkezik velünk. Ez a felismerés nem felhőtlen, minden nehézségtől mentes életforma során következik be, hanem akkor, amikor - emberi szemmel nézve - jogos igényeink sem nyernek kielégülést (például a mama hiánya Teréz életében), s mégis arra vagyunk készítve, hogy - a könnyek között megtapasztalt belső vagy külső fogyatékosaink ellenére - ki merjük mondani Avilai Szent Teréz szavaival: Isten egyedül elég! Tehát, lehetünk boldogok így is, a hiányosságokkal együtt is, mert életünk legfőbb öröme semmi és senki el nem veheti tőlünk: „Ki szakíthat el minket Krisztus szeretetétől?”

Szülők imája Kis Szent Terézhez

Kis Teréz!

Előtted könyörgök gyermekünkért (gyermekünkért).
Az a csodálatos titok, ami ott ragyog szemé(ük)ben, add,
hogy megmaradjon élete(ük) végéig. Vezesd ő(ke)t a te kis utadon,
hogy mindig gyermeki lélekkel tud(janak)on engedelmeskedni és megmaradjon(anak) erős, áldozatos
fia(i) és leánya(i) népünknek és Egyházunknak.

Nekünk pedig nyerd meg a kegyelmet, hogy a szülői szeretettel a kellő szigort is alkalmazzuk.

Mert tudjuk, és a századok példája is mutatja, hogy jaj, nekünk,
ha gyermekeinkkel és lelkükkel nem törődünk, őket elkényeztetjük.

Az életben aztán, mert gyengék, kettétöri őket az élet.

Kérünk téged, az édesapád iránti forró szeretetedre, nyerd
meg gyermekeinknek az engedelmes lelkület kegyelmét.

Amen.

(Róm 8,35). Ezt a felismerést, illetve a felismerést követő új élet kezdetét nevezhetjük megtérésnek, mellyel megszabadulunk önmagunktól (nem feltétlenül emberi hibáinktól, fogyatékoságainktól, hanem a miattuk való aggodalmainktól - hisz szeretnek így is!), hogy már ne magunknak, hanem Krisztusnak éljünk (vö. Róm 14, 8).

Teréz elvesztette a mamát, s bár Pauline nővére karjaiba veti magát, hogy ezentúl ő helyettesítse a számára legdrágábbat, de érzékeny lelke elárulja, hogy megtört Teréznek az élet szépségébe vetett bizalma: „szerencsés természetem teljesen megváltozott; én, az élénk, a nyíltszívű, félénkké és csendessé lettem s a végletekig érzékennyé...” , jöllehet „szüntelenül a legszeretőbb gyöngédség vett körül”. Isten azonban nem elégszik meg ennyivel: a pótmamát is Teréztől, amikor Pauline Teréz számára váratlanul a Kármelbe lép. „Egy pillanat alatt átértettem, hogy mi az élet, eddig nem láttam, hogy ennyire szomorú, de most teljes realitásban mutatkozott

meg előttem; láttam, hogy egyetlen szenvedés és egyetlen, szakadatlan elválás az egész”. „Csak úgy omlottak keserű könnyeim, mert nem értettem még az áldozat örömét” - írja Teréz a kényszerű lemondások fájaldalmáról (uo.). Isten azonban nem valakitől akarja megfosztani Terézt (igazolja ezt az a tény is, hogy az „egyedül Jézusért” és nem nővérei miatt Kármelbe lépő Teréz három nővérével élhet majd ott együtt és hogy Pauline - Ágnes anyja néven - Teréz közösségbeli anyja lesz egy időben). Isten nem megfosztani akarja Terézt, hanem Önmagát szeretné adni neki, de ehhez előbb megtisztítja ezt a gyermeket azoktól a teremtmények iránti ragaszkodásoktól, akiktől Teréz - emberi gondolkodás szerint teljesen jogosan - szeretetétsege kielégítését várja. Isten nem engedi meg Teréznek,

hogy ne EGYEDÜL ŐBENNE keresse élete értelmét (ehhez persze nincs arra szükség, hogy minden számára kedves személytől megfossa őt, vagyis a papától vagy Céline-től is; elégséges az, hogy Teréz már senkihez nem kíván ragaszkodni). Teréz emberi természete - teljesen érthető módon - lázad az emberi szeretet eme megnyirbálása ellen testi-lelki betegségeivel, hisz a hitben nem lévén még kellőképpen megerősödve, alapvető szeretetigénye teljesülésétől látja megfosztva önmagát.

„Miután már nem lehetett bizalmasom (a földön), az Egek felé fordultam” Teréz első nagy felismerése akkor következik be, amikor csodálatosan meggyógyul a „Szent Szűz Csodás Szobra” felé irányuló mosolyát látva. A mamát hívogatván nem ismeri fel második pótmamáját - Marie-t -, s ezért, mivel „nem talált semmilyen segítséget a földön, a szegény kis Teréz Égi Édesanyja felé fordult, s tiszta szívéből imádkozott, hogy könyörüljön meg rajta végre”. Íme, az első nagy jel Teréz számára: honnét várhatja a segítséget. Isten irgalmas szeretete elsőként az Égi Édesanya alakjában jelentkezik, amelyet követ még jó néhány másik kegyelem, míg Teréz végül odáig jut, hogy visszakapja .

„A szegény kis Teréznek”, aki „nem talált semmilyen segítséget a földön” Isten tehát egy anyja arcában mutatja meg először irgalmát. A „Szent Szűz elragadó arcában” Jézus saját anyját adja Teréznek, hogy minden fájdalma elcsituljon. „Ó, gondoltam, a Szent Szűz rám mosolygott, milyen boldog vagyok...” - írja le Teréz élményét, melyet haláláig ott őriz majd szívében, hogy abból újabb és újabb „mosolyok”, az Isten szeretetébe vetett hit újabb bizonyosságai szülessenek. A kegyelmet azonban lelki kín is kíséri, megőrizve őt attól, hogy hiú gondolata támadjon, s önszeretete növeked-

jen, bezárkózásra kényszerítve őt Isten szeretete előtt, amely ettől sokkal többel akarja őt még elhalmozni.

A Szent Szűz által kapott kegyelmeket újabbak követik: megérti, hogy dicsőségre született, de azt is, hogy dicsősége nem fog feltárulni halandó szemek előtt. Ezt a kegyelmet - írja - „mindig úgy tekintettem, mint életem legnagyobbjainak egyikét”.

Beiratkozik a Szent Szűz társulatába, ahol - vallomása szerint - „egyedül, nagyon egyedül éreztem magam”. Ez az egyedüllét még inkább kiteljesedik akkor, amikor nővére - Mária, lelke egyetlen támasza - is a Kármelbe lép.

Teréz aggályai eltűnnek, marad azonban túlérzékenysége, amelyet Jézus karácsony éjjelén gyógyít be szeretetével. Nehogy azt higgyük, hogy Teréznek ezentúl nincsenek gondjai önmagával, mert megtérése után írja: „ha a legnagyobb lépést meg is tettem, maradt még éppen elég olyan dolog, amit el kellett hagynom”. Mindenesetre Teréz el tudja már hinni, hogy Isten minden körülmények között, a teremtmények szeretetétől függetlenül szereti őt, s ez megadja számára a lehetőséget, hogy megkezdje „az óriás pályafutását”.

Íme, Isten kegyelme hogyan győz az ember gyengeségein. „Ez nem azért volt, mintha megérdemeltem volna” - vallja róla. Ez azért van, mert Teréz megkezdi az általa később felfedezett „kis út” járását: nem takargathatja nyomorúságait, hanem egyre nagyobb bizalommal Isten elé viszi teremtményi mivoltát - betegségeit, félelmeit, kielégületlenségeit, s Jézus szeretete előtt nem fél megtapasztalni, hogy „nem az egészségeseknek kell az orvos, hanem a betegeknek” (Mt 9,12).

„Első lépéseim több tövisre, mint rózsára találtak!”

Teréz vágya teljesül: 15 évesen a Kármelbe léphet! Nagyon boldog

lehet - szinte látjuk lelki szemekkel ezt a fiatal lányt, aki megtapasztalhatta, hogy Isten nem azért támaszt kielégíthetetlennek tűnő vágyakat bennünk, hogy azokat soha ne teljesítse. De a keresztény örömebe - legalábbis földi élete során - mindig jut egy „kicsi” a fájdalomból is: hogy örömmünk valóban „teljes” legyen, azaz semmi se hiányozzék belőle!

„Ó, micsoda pillanat! Csak, ha átéljük, tudhatjuk meg, hogy mit jelent...” - Teréz eme szavai sokat sejtetően hangzanak, árulkodnak örömről, de egyben mély fájdalomról is. „Jézus megértette velem, hogy a kereszt által akar lelkeket adni nekem” - írja később.

Teréz Önéletrajzából nem derül ki, hogy amikor átlépi a Kármel küszöbét, az őt mindvégig elutasító előljáró atya a következő szavakkal üdvözli a nővérek előtt: „Íme, tisztelendő Anyák, elénekelhetik a Te Deum-ot! Mint a püspök úr megbízottja, bemutatam önöknek ezt a 15 éves gyermeket, akinek a belépését óhajtották. Kívánom, hogy ne csalódjanak benne, de figyelmeztetnem is önöket, hogy ez esetben egyedül az önöké a

felelősség!” Persze, nemcsak Teréznek kell átéreznie az áldozat fájdalmát, hanem az őt szeretőknek is. A Papa így ír barátainak legkisebb lánya belépése után: „Az én kis Királynőm tegnap belépett a Kármelbe. Csak Isten kívánhat ekkora áldozatot. De Ó annyira mellettem van, hogy, ha könnyeim folynak is, a szívem túlárad az örömtől.”

Teréz fiatal kora ellenére is tanulmányaival és világlátottságával a legműveltebbek egyike a közösségben.

A napirendben napi kétszeri étkezés (délelőtt 10-kor és este 6-kor), az étkezések után 1-1 óra közösen beszélgetéssel eltöltött idő, 6 óra kórusima, 5 óra kézi munka kap helyet. Húst soha nem esznek a nővérek, s télen egyetlen fűtött helyiség van az egész kolostorban. Nem könnyű életforma egy ilyen fiatal lánykának, mint Teréz! Ami azonban számára az igazi nehézséget jelenti, hogy előzőleg otthon még egy varrótűt sem vett a kezébe, s így bőven kijut neki a folytonos javítgatásokból. Tapasztalatlansága mellett lassúnak is bizonyul. A kórusima sem jelenthet neki túl nagy vigasztalást: hisz latinul végzik a nővérek! Mindemellert Teréz öröme nem illan el: boldogságom „nem volt tiszavirágéletű, nem kellett elröppennie az első napok illúzióival. Illúzióim - a Jó Isten megadta ezt a kegyelmet - EGYÁLTALÁN nem voltak, amikor a Kármelbe léptem;... semmiféle áldozaton nem csodálkoztam.”

Teréz nagy nehézségei közé tartozik szerzetesi élete elején, hogy - nem lévén hozzászokva - nem tud beszélni belső életéről. „Igen nehezemre esett a lelkemet kitárnom” - emlékszik vissza az életgyónását meghallgató Pichon atya előtti élményére, „azonban mégis életgyónást végeztem”. A rendkívüli erőfeszítés azonban meghozza gyümölcsét: a legvigasztalóbb szavakat hallja majd viszonzásul, melyek megszüntetik eddigi kétségeit afölött, hogy nem bántotta-e meg Istent halálos bűnökkel élete során (amelyek valósággal megbék-

lyőzhették lelkét a kor szigorú, egyedül Isten igazságosságát középpontba állító lelkiségével). Az atya másik fontos kijelentése pedig felfedezteteti Terézzel igazi lelkivezetőjét, Aki eddig is szíve bensőjéből vonzotta őt: „Gyermekeim, a Mi Urunk legyen mindig az ön főnöke és újoncmestere”. - Micsoda megnyugvás a lelkiismeret békéje! Isten valóban komoly áldozatok, lemondások elé állíthat bennünket. De már e földi élet során a százszoros jutalom örömét tapasztaltatja meg azzal, aki nagylelkűen válaszol Isten hívó szavára. (Mk 10,28-31)

„Milyen édes is volt a mi nagy megpróbáltatásunk, hiszen mindegyikünk szívét csak a szeretet és a hála sóhajai hagyták el!”

Teréz immár a Kármel kertjében nyílik. Egyáltalán nem gondtalanul! Hisz övéi és a világ sorsát a megszokottnál jóval érzékenyebben hordja a szívében egy kármelita nővér, mint a világban és családjukban élők. Még Teréz belépése után néhány hónappal kitör az első pánik a Martin-nővérek között: a Papa egy nyári éjszaka nyomtalanul eltűnt otthonról! Csak egy távirat érkezik Le Havre-ból, amiben a Papa pénzt kér lányaitól. A táviraton nincs cím. Céline mégis útnak indul, s három napi keresés után megtalálja édesapját egy postahivatalban ülve. A Papa néhány szót ismételtet folyton: magányba vonulni, remetének menni! - A városban azt beszélnek, hogy legkisebb lánya Kármelbe lépése váltotta ki nála ezt a sokkot, hisz annyira szerette kis Terézét!

Teréz - a Kármel előírásai szerint - októberben ölthetné fel a szerzetesi ruhát, azonban várnia kell: a püspök atya nem ér rá, Papája visszaesik betegségébe. Ráadásul lelkiatyjától is búcsút kell vennie, mert ő Kanadába utazik. S ennek ellenére még Teréz vigasztalja az ugyancsak a lelkiatyját sirató Céline-t, amikor levelében ezt írja neki vigaszul: „Jézus velünk maradt!”.

Végre elérkezett a várva várt nap: „Hosszú volt a várakozás, de utána

milyen szépséges volt az ünnep... semmi sem hiányzott belőle, semmi, még a hó sem... mindig vágytam arra, hogy beöltözésem idején a természet, hozzám hasonlóan, fehér díszben legyen.". Mintha Isten minden fájdalomért kárpótolni akarná Terézt; ráadásul még egy hón áhított vágya is teljesülni látszik, amikor megtudja: „Céline bevallotta neki (a Papának), hogy hivatást érez”.

Teréz elkezdi járni a Kármel-hegy ösvényeit. A „semmi, semmi semmi” - elv igazságát a végsőkig megtapasztalja: „Ó, ezen a napon nem mondtam, hogy még többet is tudnék szenvedni!!!...” - vallja később. Ennek ellenére az evangélium öröme hatja át életét, az az élő reménységből fakadó öröm, amely azoké, akik megtalálták életük igazi értékét: „Igen, Papa hároméves mártíriuma úgy áll előttem, mint egész életünk legszeretreméltóbb, leggyümölcsözőbb ideje, oda nem adnám a Szentek összes elragadtatásáért és kinyilatkoztatásáért, szívemből kicsordul a hála erre a felbecsülhetetlen KINCSERE gondolva”.

„Távol állok attól, hogy a félelem útját járjam”

Isten a maga csodálatos gondviselésével készíti elő arra a nevezetes eseményre, amikor „Jézus, a Királyok Királya és az uralkodók Ura frigyre lép Teréz Martin kisasszonnyal”, s hogy nászajándékba két birodalmat is kaphasson Isteni Jegyesétől: „Jézus Gyermekségét és Szenvedését”. Ilyen nagy ajándékokra valóban fel kell készülni! De vajon nem változik-e meg Jézus viselkedése Terézzel az „esküvő” után, mint ahogy az - többnyire szerencsétlen módon - a házasságkötések után gyakran megtörténik a vőlegény és a menyasszony között?! Vagyis milyen irányt vesz Teréz lelki élete 1890. szeptember 8-a után, a fogadalma letételét követő időben?

„Az Egyház szívében én leszek a Szeretet”

1896. szeptember 6-án este Teréz elvonul, hogy magánlelkigyakorlatot

kezdjen. Másnap emlékezik fogadalma hatodik évfordulójára. Ez az alkalom arra készíti, hogy írásban szóljon Jézushoz, s számba vegye mindazokat a kegyelmeket, melyeket néhány hónapja kapott. Ugyanezen év május 10-én Teréz ugyanis különleges álomban részesült: Jézusról nevezett Anna anyát látta két másik kármelita nővér kíséretében. Anna anya még a dicsőség szelíd fényében úszó arcát is megmutatta Teréznek, aki megkérdezte tőle: „Ó, Anyám! Könnyörgöm, mondja meg nekem, sokáig hagy-e még a Jó Isten engem a földön... Érttem jön-e hamarosan?”. A szent gyöngéd mosollyal válaszolta: „Igen, hamarosan... hamarosan... megígérem.”. Anna anya válasza nagy örömmel tölti el Terézt, de egyben

elgondolkodásra is készíti: vajon - halálának közeli tudatában - elmondhatja-e, hogy betöltötte, illetve hogy megtalálta küldetését?

Teréz önmagába tekint és kénytelen beismerni, hogy hármias hivatása - hogy Jézus jegyese, kármelita és a lelkek anyja lehet - nem elégíti ki vágyait: még más hivatásokat is érez magában. Értzi a papi hivatást lelkében, meg szeretné világosítani a lelkeket, mint a próféták, a Doktorok és az Apostolok, s szeretne mártírrá lenni. Vágyai lehetetlenségét tapasztalva felüti Szent Pál leveleit, hogy valamilyen választ találjon. A Korintusiakhoz írt első levél 12. és 13. fejezetére esik a tekintete, és túlradó örömmel kiált fel: „...végre megtaláltam a hivatásomat... AZ ÉN HIVATÁSOM A SZERETET!...”.

Mária nővér - a mi szerencsénk - nem meri feltételezni, hogy Teréz vágyaival összehasonlítva a sajátjait, méltónak tarthatja magát arra, hogy ő is egyszerűen bizalommal elindulhasson Isten felé a kis nővére által kitaposott úton. Levelet ír hát Teréznek, kifejezve kétségeit, amire Teréz újabb levéllel válaszol 1896. szeptember 17-én.

„Hogyan is kérdezheti, hogy szabad-e önnek is úgy szeretnie a Jó Istent, mint ahogy én szeretem Őt?” - kezdi válaszában elején Teréz. Bár saját vértanúságra irányuló vágyait nővére méltán tartja érdemeknek, amellyel Teréz mintegy kiérdemelné Isten különleges szeretetét, de nem látja meg a lényegét, Teréz igazi kincsét, amivel dicsekedhet Isten előtt: „Hogyan gondolhatja, hogy a vágyaim szeretetemnek bizonyítékai? - Ó, érzem, hogy nem ez az, ami a Jó Istennek tetszik az én lelkemben! Az tetszik neki, hogy látja: örülök annak, hogy kicsi vagyok és szegény, és hogy vakmerően bízom az Ő irgalmában... Íme, ez az én egyetlen kin-

csem. S miért ne lehetne, drága Keresztmamám, ez a kincs az öné is?”

Teréz azonban nemcsak Mária nővérét ismerteti meg az általa felfedezett. A rá bízott novíciákat, de főként két lelki testvérét - akikkel az előljáró anya kifejezett akaratával levelezéssel tartja a kapcsolatot - is biztatgatja a szeretet és a bizalom ösvényére való rálépésre. A két utóbbi pap illetve papjelölt testvérével Jézus Teréz

régi vágyát tetőzte be, sőt szégyenítette meg. Ő ugyanis fiútestvérei korai halála miatt már megvalósíthatatlannak véli, hogy egy paptestvére minden nap megemlékezzék róla az oltárnál. És íme, nem csak az történt, hogy Jézus megadta a kívánt kegyelmet, hanem lélekben egyesített két apostolával is - írja Teréz Önéletrajzában arról a boldogságról, amelyet mély vágya nem remélt beteljesülése jelent számára. A lelki testvéreivel való kapcsolat tovább mélyíti Teréz buzgóságát, hivatásának apostoli jellegének gyakorlását, és még inkább arra készíti, hogy az általa felismert igazságokat továbbadja másoknak.

„Örülök, hogy meghalhatok, mert érzem, hogy ez a Jó Isten akarata”

Terézt 1896. nagypéntekének éjjelén mély meggyőződés tölti el, hogy Jézus

halálának évfordulóján hallatja vele első hívó szavát: „Nagypénteken Jézus meg akarta nekem adni a reményt, hogy nem sokára láthatom őt az Égben...”. Vért hány a kifejlődő tuberkulózis következtében, de mégis azt állítja főnöknőjének, hogy egyáltalán nem szenved, s könyörög, hogy ne tegyenek kivételt neki semmiben.

Egy évvel a betegség első komoly jeleinek jelentkezése után - 1897. áprilisától - egyre nehezebbé válik állapota, amit már nem lehet titkolni a többi nővér előtt sem. Délutánra szinte minden nap belázasodik, emésztési gondjai vannak, erősen köhög, amit semmiféle gyógymóddal nem sikerül csillapítani. Teréz továbbra is felmentések nélkül szeretné folytatni mindennapi munkáját, de már nem teheti meg: a nagymosások sok erőt kívánó alkalmain nem vehet többé részt. Májustól kezdődően a közösségi pihenő órákon sem jelenik meg: „Emlékszem annak a napnak az előestéjére, amitől kezdve többé nem járt le közénk a rekreációra. Amikor belépett a terembe, láztól égve és gyengeségtől botorkáló léptekkel, odajött mellém, a sarkára ült és halkán odasúgta: < Idejövök magához, mert nincs erőm, hogy valakivel is beszélgessek; arra szeretném kérni, hogy tegyen úgy, mintha velem beszélgetne, mert így a többiek békét hagynak majd nekem. Bevalom, nagyon beteg vagyok, de nem akarom, hogy mások is megtudják: Ágnes anyának nagy fájdalmat okoznék vele... Tegnap este egy fél óráig tartott, míg fölértem az emeletre a celláncig, mivel minden lépcsőfokon meg kellett állnom, hogy erőt gyűjtsek. S amikor végre beléptem a cellánkba, azt hittem, hogy még levetkőzni sem tudok, annyira elhagyott minden erőm. Ha tudná, mennyire tehetetlenül tesz ez a betegség!>” - emlékszik vissza később tanúságtételében Szentháromságról nevezett Mária nővér.

Mivel a nővérek Terézt még minden nap látják a kolostor folyosóján, abban reménykednek, hogy a nyári napsugár majd felerősíti őt. Neki azonban nincsenek illúziói: „Nemso-

kára a szépséges Mennybe megyek, hozzád... Te rámmosolyogtál életem hajnalán, mosolyogj rám most is... Anyám... itt az este!” - írja Május Királynőjéhez a Miért szeretlek, ó Mária című utolsóként írott versében.

Júliusra annyira elgyengül, hogy önéletrajzában írása közben már a tollat sem képes megtartani kezében: a 36. oldal után már csak ceruzával tudja folytatni az írást. Néhány nappal később még az is kihull a kezéből. Ennek ellenére, amikor egy kis időre erőt érez magában, leveleket ír, leginkább két lelki testvérének, s közülük is a fiatalabbiknak - Bellire abbénak -, akitől szeretne úgy elbúcsúzni, hogy a fiatal papnövendék szívében olyan élő reménység születhessen, mely Teréz halálhírének hallatára nem fog majd elhalványulni, hanem inkább megerősödik.

A július 6. és augusztus 5. közötti időszakban szinte minden nap vért hány, néha többször is naponta. Augusztus 20-tól kezdődően nem bírja ki anélkül, hogy hangosan nyögdecselve viselje fájdalmait. Az augusztus 22-i orvosi vizsgálat a következőket állapította meg: „Nagyon gyenge, mindene fáj, szinte állandóan nyöszörög, köhög, alig tud lélegezni. Amikor beszélni kezd, minden két szó között levegőt kell vennie. Minden este magasra emelkedik a láza, gyakran hány, állandó nyomást érez a szívében, nyelni csak nehezen tud. A beleire is átvődött a tuberkulózis.” Annyira lesóványodik, hogy a testén sebek keletkeznek: csontjai átszúrják a bőrt. A fizikai szenvedésektől azonban lelki fájdalmai sokkal mélyebben érintik: 1896. húsvétjától kezdően Jézus megéreztetni vele, hogy vannak lelkek, akiknek nincs hitük. Önéletrajzában így számol be erről a legmélyebb lelki szenvedéséről: „(Isten) megengedte, hogy lelkemet a legsűrűbb sötétség áraszsa el és hogy a számomra oly édes Mennysorság gondolata most már csak küzdelem és kínszenvedés tárgya legyen... Kellott, hogy ez a megpróbáltatás ne csak néhány napig, néhány hétig tart-

son, kellett, hogy csak a Jó Isten kijelölte órában érjen véget és... nem jött még el ez az óra...”.

Mindemellett, amikor élete utolsó előtti napján Gonzágáról nevezett Mária anya megkérdezi tőle: „- Borzalmasan szenved?”, Teréz a következő választ adja: „- Nem, Anyám, nem borzalmasan, de nagyon, nagyon... éppen annyira, amennyire el tudom viselni”. Halála napján pedig ezt mondja: „- Sohasem hittem volna, hogy ennyit lehet szenvedni... De nem bántam meg, hogy átadtam magam a Szeretetnek. Ó, nem bántam meg! Ellenkezőleg!”.

Utolsó szavai is, melyeket Gonzágáról nevezett Mária anyához intéz, a szenvedéseivel kapcsolatosak: „-Anyám, ez még nem az agónia?... Nem halok meg?...” A főnöknő válaszában csak annyit tud mondani, hogy Teréz minden biztonnal elérkezett földi élete végéhez, de Isten talán még meg akarja hosszabbítani halálküzdelmét néhány órával. Mire Teréz: „- Nos!... Gyerünk!... Gyerünk!... Nem akarnék kevesebb ideig szenvedni...”

Legutolsó szavaival azonban már nem az ágyát körülvevő nővérekhez szól. És nem is beszél többé szenvedésről: a szívében élő szeretetéről tesz végső tanúságot, amely addig is éltette, s mely boldoggá tette őt legnagyobb fájdalmai közepette is. Legutolsó szavait a kezében lévő feszületre nézve ejti ki: „- Ó, szeretem!..... Istenem... szeretlek!” Utolsó gesztusa, mely arcán megjelenik, s melyet halála után is megőriz - egy elragadóan szép mosoly lesz. Nővéreit talán arra emlékezteti e mosoly, amit nekik még július 10-én mondott, amikor arról beszélgettek, hogy a halál pillanatában az arc összehúzódik: „Ha velem is ez történik, ne szomrodjanak el, mert ezután már csak mosolyogni fogok”. Számunkra pedig annak anyai mosolya tükröződik benne, Aki „élete hajnalán” mosolygott rá; vagy az Üdvözítőé, Aki megígérte: „Ha majd viszontlátlak titeket,

örülni fog szívetek, és örömtöket senki sem veszi el többé tőletek” (Jn 16,22).

Teréz utolsó kimondott szavaihoz érdeemes az általa írt utolsó levél szavait is felidézni, melyet lelki testvérehez - Bellire abbéhoz - címzett, s amely mindössze három sorból áll. Egy - még korábban általa festett - képecskére írta le ceruzával vallomását,

melyet Terézre jellemző módon nem önmagáról, hanem az élete folyamán megismert igaz Istenről szól:

„Nem félhetek egy olyan Istentől, aki miattam oly kicsinnyé tette magát... szeretem Őt! ... hisz Ő nem más, mint szeretet és irgalom!”.

Dsida Jenő

Sainte Thérèse de Lisieux

Szelíd hárfával siratlak
halványszínű rózsá,
pasztell-fényű színes ablak,
finom, gyenge rózsá,
gyenge, lengő és esengő,
hold ezüstje mossa,
ezüst-zengő csöppnyi csengő,
édes kicsi rózsá!

Halál harmatát ki itta,
lengé, szüzi, drága,
fehércsók kármelítá,
zsenge rózsá ága,
keskeny ajkad égi csókra
nyílt, tiszta mátká,
szép erények rózsacsókra,
rózsaszínű ága.

Máris mentél, alig jöttél,
így vagyon megírva,
fájó illatot köhögé,
sárga rózsá szirma,
várt a messi csillag-oltár,
csupa perzsa, szmirna,
alig voltál, beholtál,
sárga rózsá szirma.

Liliomon eldegélsz most,
rózsá lett a vérted,
habfelhőkön mendegélsz most
s dalomat nem érted,
pedig lelke sírna, sírna,
vagy röpülne érted -
Hull a földre rózsá szirma,
amint megígérted.

Mennyi rossz tett, csúnya emlék,
én voltam, ki tette,
akasztófát érdemelnek
s rózsát adsz helyette,
bujá voltam és goromba
és gögös felette:
nem borulhatsz hát karomba,
rózsát adsz helyette.

Arcod édes égi fényt vet,
hull a rózsá, hull, hull,
kék felhőn vár Vőlegényed,
hull a rózsá, hull, hull,
tapsikolnak mind a szentek,
hull a rózsá, hull, hull,
amint kézenfogva mentek,
hull a rózsá, hull, hull.

Áttetsző és lengé kis szent,
rózsákat pazarló,
kérd meg énhelyettem Istent,
hogy ne nézze gyarló
voltomat és hadd mehessek,
hol a Hold a sarló,
vándortársatok lehessek,
rózsákat pazarló.

Szelíd hárfán hadd mulatlak,
halványszínű rózsá,
Isten házán színes ablak,
égszín gyenge rózsá,
zsenge, lengő és esengő,
Krisztus csókja mossa,
csókkal zengő csöppnyi csengő,
édes kicsi rózsá!

Mindörökkön élni, élni
adassék meg nekem,
látatoknál üldögélni
rózsalevélkéken,
Krisztussal s Veled beszélni
fent a tiszta égen,
éldegélni, üldögélni
rózsalevélkéken.
Angyalsóhaj illatából
szirmokat csinálni,
csillagházunk ablakából
földre ledobálni,
szent szerelem szüzi bokra,
egy szobában hálni
Veletek és ágyatokra
rózsákat dobálni!

Kis Szent Teréz és a világvárosok

A szentekben - még inkább, mint a zseniális emberekben - mindig van valami meglepő. Igazi arcuk, nagyságuk, küldetésük valódi értelmé csak haláluk után bontakozik ki. Lényegüket csak adagolva vesszük tudomásul, előítéleteink, kialakult fogalmaink lassú lebontása árán.

Mikor Lisieux-i Szent Teréz meghalt, naplóját tulajdon rendje se merete teljes egészében nyilvánosságra hozni. Művét átfésülték, elképzelésekhez igazították. Nem annak fogadták el, amilyen volt, hanem amilyennek szerették volna látni. Naivnak és lelkesnek - lelkének szakadékos mélységei nélkül.

Naplójának teljes kiadása végül mégis megtörtént, s valósággal újjáteremtette alakját. Ismét kiderült, hogy a legenda kevesebb a valóságnál, s hozzáadásaival csak szegényebbé teszi hőst: Teréz „legendásított” alakja úgy hat a valódi mellett, mint egy remekművű regény ifjúsági kiadása.

Persze, könnyű ezt most megállapítanunk, életének és szentségének aktualitását ma felismernünk. Ki-

csinysége és nagysága, szelídsége és ereje, derűje és drámai mélysége a ma emberének sokkal többet mond, mint a saját korában. Kicsinysége csodálatos előképe a ma emberének, a nagyvárosok rengetegében.

Ez a „kis ember” semmiféle rokonságban sincs a „kispolgárral”. Alakja lassan fogalmazódott meg különböző regényekben és színművekben; a mozivásznon először Chaplin rajzol róla zseniális, megható vázlatokat. Nos: ezek a metropolisok árnyékában élő szelídek és kicsinyek méltán választhatnák védőszentjüknek Kis Terézt.

Nemcsak „kicsinységük” miatt, hanem útjuk rokonsága miatt is. Teréz élete bizonyítja, hogy a „kicsiny” út távolról sem magányos út. Az élet, a világ közepén halad át ez az ösvény is, s a legtöbbször közvetlenül és egyenesen Isten felé vezet. De ismerte nehézségeit, magányos szakaszait, a kis út sivatagát is. Csak-hogy szeretete épp ezt az üres szakaszt avatta drámává, a próbatételt, tehát a legforróbb kontaktus, az Isten-

nel való dráma szakaszává. A legkisebb élet sincs egyedül, a legkisebb élet is a legnagyobb dráma szívében, középpontjában állhat és ott is áll, ahogy ezt a művészek mindig is sejtették, s a szentek mindig is tudták.

S nem igaz az se, hogy a „kis életben” nincs meg a nagyszerű merészség. Kis Teréz naplójának bizonyos sorai épp merészségükkel vakították el kortársait, mint olykor egy-egy gyermek némítja el a felnőtteket. Ő, akinek élete szelíd engedelmes-ségben telt el, nem riadt vissza igazságainak már-már anarchikusan ható, kockázatos megfogalmazásától. Bizott, határtalanul bizott abban, hogy szeretete eleve megóvja minden súlyos tévedéstől.

Nagyság és kicsinység: távlat, aspektus kérdése, akár a csillagok nagysága és kicsinysége, s a kicsinynek tűnő életek lesznek talán legfénylőbb csillagai egy új égboltnak. És épp az arányok e játéka miatt lehetne talán Kis Teréz az óriásira nőtt, modern világvárosok védőszentje.

(Új Ember, 1961. október 8.)

Mennybe vett Boldogasszony - a testben beteljesült ember

Kajtár Edvárd

„Fáradt lelkem égbe, testem földbe vágy” - írta Csokonai Vitéz Mihály halála közeledtén megérzésekor. Amikor valaki hosszú szenvedés után hal meg, gyakorta mondogatjuk, hogy a halál megváltásként ragadta el. „Ha a kegyelem nem segítene, a halhatatlanság inkább teher lenne, mint előny” - jegyzi meg Szent Ambrus, amikor testvérét, Satyrust

temetik. Igen, s ha tetszik, ha nem a test elfárad, elfogy, sokasodnak nyűgei az amúgy sem békés „csatátérnek”: benne, a testi mivoltunkban éljük meg a kísértést, a szorongást, de a vigaszt, az örömet is - és bizony e valóságok sokszor nagy kontrasztban állnak egymással bennünk. Sokan félnek a testtől, vagy minden emberben lévő rossz forrásának tartják, és ezért megvetik, míg mások a testet tartják a létezésük lényegének:

élvezése, kényeleme, vagyis az ember önbeteljesítése - mintha sohase halnánk meg, mintha testünk örökévaló lenne.

És az Isten Fia, az Örök Ige, aki az Atyával egy, aki valóságos Isten, megtestesül, felveszi testünket, valóságosan és teljesen egyesül a testével. Isten nem tartotta magához méltatlannak az ember számára oly nagy titkot, a testben való létet: „Mindenben hasonló lett hozzánk a bűnt kivéve”

(Zsid 4, 15). Az Ige megtestesülésének titka Mária testében megy végbe, a bűntelen testű Istenember a bűntelen testű Szűz által lett azzá. Ettől kezdve Mária hite Fiában a meg-testesült Ige testi létének útján halad: szűz Fiú és Fia miatt szűz anya; testben szenvedő Fiú és a Fia miatt testben szenvedő Anya; testben meghaló Fiú és testi létezésében Fiába haló Anya; testben mennybe menő Fiú és a Fiú

kegyelméből testben mennybe emelkedő Anya.

Hinni Krisztusban nem más, mint testünkben élni Krisztus titkát. Testi létünket átengedni a Lélek által Isten Élő és örökké életet tudó Szavának. Hinni Jézus Krisztusban - szüzességi fogadalom; hinni Jézus Krisztusban - cölibátus; hinni Jézus Krisztusban - házastársi hűség; hinni Jézus Krisztusban - a fogamzás nem gátlása;

hinni Jézus Krisztusban - mértékletesség evésben, ivásban, pihenésben; hinni Jézus Krisztusban - az egészség óvása, gondozása, ápolása. A hívő teste is „égbe vágy”, és e remény nem hiú: „Amint Ádám mindenki meghal, úgy Krisztusban mindenki életre is kel. Mindenki, amikor sorra kerül: először Krisztus, majd mindnyájan, akik Krisztushoz tartoznak.” (1 Kor 15, 22-23).

Szigeti Miklós

Ha a szentek írni kezdenek... Kis Szent Teréz összes művei

1897. szeptember 30-án este negyed nyolckor egy vidéki francia kolostorban meghalt tüdőbajban egy huszonegy éves kármelita nővér. Szokásban volt, hogy a kolostorok megküldik egymásnak az elhunyt nővérek rövid élettörténetét gyászjelentés, „körlevél” formájában.

Ennek a normandiai kolostornak sok nővére nem tudta elképzelni, mit írnak majd a fiatal halottról. Rövid élete túl egyszerű volt. Feltűnő tettei sem voltak, csak a szabályt tartotta meg, de azt hűségesen. A főnöknő döntése szerint végül is önéletrajzát adják ki, mégpedig könyv alakban.

1898. szept. 30-án hagyta el a nyomdát a könyv, halála első évfordulóján, 2000 példányban. Azóta bejárta a világot. A kolostor 1911-ben már naponta átlag 50 levelet kap: imameghallgatások, kérések, stb. 1914-ben a világháború ellenére a napi posta már eléri az 500 levelet. A könyvet 38 nyelvre fordították le, s ma is a lelki irodalom örökértékű remeke. Egy lélek története címen jelent meg. Íróját a világ és magyar híveink is Lisieux-i Kis Szent Teréz néven tisztelik.

Nem különös, hogy egy kolostorba vonult nővér megírja életét? Aki ezen megbotránkoznék, azt megnyugtathatják a történelmi tények. A Gyermekek Jézusról és a Szent Arcról nevezett Terézia nővér felettesei parancsára írta meg önéletrajzát. Szabadidejében, iskolás füzetébe, cellájában a szerzetesi küsszéken ülve, ölében tartva a korabeli írókéziratet. Rendkívüli volt az is, hogy az átlag 25-26 tagot számláló közösségben öten ugyanabból a családból valók voltak: a négy Martin-lány, köztük a legmagasabb „Kis” Teréz, és unokahúguk a Guérin-családból. Ráadásul a Szent nővére, Ágnes anya volt a főnöknő, a Szent életében három éven át (1893-96).

A Szent halála után megjelent „Egy lélek története” 12 fejezetből áll. Az A kéziratból az I-VIII, a B-ből a XI, a C-ből pedig a IX-X fejezet került ki. Az utolsó fejezetet a nővérek írták: halála, tanácsai, versei, stb. függelékben. Teljes életrajzot akartak adni. A főnöknő kívánsága szerint és az egység kedvéért a három kézirat megszólításait úgy kellett átírni, hogy úgy tűnjék: Teréz egységes önéletrajzát Gonzága Mária anyának ajánlotta.

Teréz még halálos ágyán megbízta Ágnes anyát, hogy kéz-

iratában bármilyen változtatást eszközölhet az ő nevében. A Szent előre látja már könyvének kiadását és jóváhagyja. Eszköz lesz kezében, hogy küldetését teljesítse. Megismerteti a lelkekkel az életében csodálatosan bevált „kis utat”. Arra kéri Ágnes anyát, hogy élete történetéhez mellékeljék a megtért bűnös nő történetét is. A kiadások azóta is hűek Teréz kívánságához.

Sajnos Ágnes anya élt a felhatalmazással. Úgy javítja végig a kéziratot, mint annak idején Teréz iskolás füzeteit. Kihagyja a túl családias kifejezéseket és részleteket, javít a mondatszerkezeten, egyszóval „sajtó alá rendezi” Teréz nem sajtó alá szánt iratait.

A nagyközönség számára 1957-ben adták ki az önéletrajz hiteles szövegét a faksimile kiadás alapján. Ez a kiadás lépett az Egy lélek története helyébe, amelynek utolsó változata 1953-ban hagyta el a nyomdát. Kiadója az Office Central de Lisieux, Teréz iratainak mai napig hivatalos kiadója.

Szent Teréz születésének 100. évfordulóját ünnepeltük 1973. jan. 2-án. Ebből az alkalomból a két nagy francia kiadó, a Cerf és a Desclée de Brouwer közösen adja ki összes műveit. Ennek a kiadásnak a keretében ismét sajtó alá kerül az 1956-os szöveg, de tartalmazni fogja a kísérő kötet jegyzeteit is. Csak néhány kronológiai adatot kell kijavítani. Amíg ez a kiadás megjelenik, forgalomba hozták a kéziratok újabb kiadását, ismét a régi címen: Egy lélek története. Az 1961-ben tragikusan elhunyt Francois de Sainte-Marie atya utóda, Guy Gaucher elő- és utószóval látta el. Így ez a kiadás megőrzi a régi kiadás „teljes életrajz” jellegét.

A magyar közönség Nagyfejeő Gabriella angolkisasszony fordításában ismerkedett meg Kis Szent Teréz önéletrajzával. 1926-ban már az ötödik kiadás jelent meg, és ma is táplálja a lelkeket. Reméljük, hogy rövidesen megismerheti magyar olvasóközönségünk az 1956-os faksimile kiadás teljes szövegét is fordításban. Addig meg kell elégednünk a Vigiliában közölt ízelítővel.

/Részlet/

Sántha Máté

Kis Teréz humora

Olyan emberek életében, akiknek sokat kell szenvedniük, valóságos istenáldás a humor napsugara. Lisieux szentje, más nagy adományok mellett, ezt is bőséggel birtokolta. De tudatosan élt is vele.

A humor nem azonos sem a tréfával, sem az iróniával, sem a szatírával. Valamennyinél összetettebb és valamennyinél sokkal több. Lényege: komolyság és derű lebegő egyensúlya („mosoly könnyek között”), fölülemelkedés egy ellentétben, egy összeütközésben, de úgy, hogy közben nem szűnik meg a meleg, személyes érdekeltség. Úgy is mondhatjuk, hogy a humor genezise szeretetből való. Istenszeretéből: aki nagyon komolyan veszi Istent, az aligha tud túlzottan komolyan venni bármi mást. (Teréz pedig szenvedélyesen szerette Istent.) Ember-szeretéből: az tudja csak letompítani a szívben az ütközések életét, ami persze nem csekély szenvedéssel jár. Azért a humor az érett emberség jele, és lényege szerint keresztény tulajdonság. (Ez nem azt jelenti, hogy csak anyakönyvezett keresztények sajátja, sajnos azt sem, hogy ezek közül sokaknak sajátja.) Amikor valakinek a humorát vizsgáljuk, világnézete, sajátos egyéni stílusa legbensejében járunk.

Ha Teréz önéletrajzi írásait ebből a szémszögből lapozzuk végig, a következő alaphelyzetet kell szem előtt tartanunk: Egy nagy vágyaktól fűtött fiatal lány tizenöt éves fejjel kikényszerítette a belépést a Kármelbe, ott fizikailag is, lelkiileg is rengeteget szenved és a közeli halál elé néz, olyan élet után, amelyet emberileg „haszontalannak” lehet látni. (Még nővértársai sem voltak valami nagy véleményről.) Ez a helyzet enyhén szólva drámai (ma tragikusnak mondanák). Teréz mindennek világos tudatában van. Nem gondolhatunk arra, hogy írás közben „belefeledkezett” emlékeibe, hiszen ezt sem fizikai állapota, sem az írás külső körülményei - a szabadidő rövid perceiben, minden kényelemtől megfosztva, állandó zavarásnak kitéve - nem engedték meg.

Még tovább részletezhetjük a sötét hátteret: Amikor Teréz gyermekkoráról ír, egy „elsüllyedt világról” ír, amelyben először és utoljára volt problémátlanul boldog. Amikor a visszatekintő édesanyja leveleit idézi, szívében ott a korai halála ütötte életreszóló seb; amikor apjáról, az ő „Királyáról” ír, egyre-másra fölmerül későbbi keserves megpróbáltatásának emléke; a testvérek együttesének háttere az a hősies belső harc, amit - elválások, s a kármeli találkozás után még nehezebb önlevegőzések formájában - Isten szeretete megkövetelt tőle.

Ennyi sötétséget nagy világosságnak kell áthatnia, hogy a humor meleg fénye kisüssön belőle. Kinek ír Teréz? Annak, akit a földön legjobban szeret: Ágnes anyának (az egész „A” kéziratot, vagyis élettörténetét). Neki akar örömet szerezni az üde emlékek földidézésével. De első sorban - az engedelmesség erejében - Istennek ír, és hogy milyen lelkiülettel, azt ő maga mondja meg: „A nagy szentek Isten dicsőségére dolgoztak, de én, aki csak kis lélek vagyok, egyedül az ő örömére dolgozom, és a legnagyobb szenvedéseket is elviselném, hogy csak egyetlenegyszer is megmosolyogtassam őt” (NV 7.16.3). Az írás is egy ilyen eszköz Isten „megmosolyogtatására”.

Még valamit ne hagyjunk figyelem kívül: Teréz fejlett forma-érzékét. A formai egyensúly megköveteli, hogy a sötét foltok világossággal váltakozzanak. Nem véletlen az, hogy a kora gyermekéskor leírása mellett a humor vénája leggazdagabban árad a Kármelért folytatott drámai harc bemutatása során, annak „ellenpontjaként”. És aztán végső hónapjainak hűségesebben jegyzett mondásaiban.

Teréz humorának genezise után lássuk most egy-két jellemző vonását. Talán legföltűnőbb az, hogy ez a humor a legtöbb esetben kedvessége mellett is nagyon fölülről néz, sőt éle is van, nem egyszer megközelíti az iróniát - össze is téveszthetnénk vele, ha nem lenne benne sokkal több szeretet. De mindenesetre: nagyon tudatos tükrözés humora ez. Terézt ismerve csak természetes, hogy az éle legtöbb-ször saját maga ellen irányul. Pl. mikor a kislány büszke arra, hogy a „gyóntatóját” fogadhatja (egyszer volt még csak gyónni - és véletlenül senki

más nincs otthon), vagy amikor világos nyári öltönyében a szakadó eső elől be kell menekülnie a templomba, ahol éppen ünnepélyes gyászmise folyik csupa feketébe öltözött emberrel. Minden szem órá szegeződik - „és még nagyobb megalázásomra Isten megengedte, hogy Papa az ő patriarkális egyszerűségében egészen előre vezessen; nem akarva szomorúságot okozni neki, igen kecsesen lépkedtem, és így egy kis szórakozást szereztem Bayeux derék lakóinak, miközben azt kívántam: bár sohase ismertem volna meg őket...” (Figyeljük meg itt is az imént említett hátteret: a szeretetét, és az alkalom szívszorogató komolyságait: Bayeux püspökéhez készül, hogy megszerezze engedélyét a Kármelbe lépéshez.) Nem mulasztja el megemlíteni azt sem, hogy feltornyozta a frizuráját, csak hogy idősebbnek lássék - pontosabban ezt is apja beszéli ki a püspöki titkárnak, és az azután föl is emlegeti minden alkalommal. - Vagy kicsoda finom fölény nyilvánul meg abban, amikor leírja: Céline azt mondta neki (a karácsonyi kegyelem előtt), még nagyon kicsi ahhoz, hogy bizalmasan beszéljen vele, nőnie kell „egy számolynyt”: „Szerettem fölhágni erre a becses számolýra, mígnem fej fej mellett voltunk, és azt mondtam: beszéljen hát bizalmasan velem, de hasztlan igyekeztem: mégis csak távolság választott még el bennünket!” - Első találkozás a Gonzága anyával: Teréz bizalmasan közli az ő „nagy titkát”, hogy a Kármelbe akar lépni: „Mária Gonzága anya hitt a hivatásomban, de azt mondta nekem, hogy 9 éves jelölteket nem fogadnak be, és meg kellene várni, míg 16 éves leszek...”

Nemcsak éle, de egyenesen sava-borsa van ennek a humornak, amikor a rendben elfoglalt helyzetét, rendtársaival, jelöltjeivel való viszonyát jellemzi. Látjuk benne az elfogadás heroikus és sikeres igyekezetét, de azt is, hogy Teréz szeretete nem vak, nagyon is jól és élesen lát! Többnyire egy-egy finom stílusfordulat utal erre. Ott vannak a híres részletek: a nővér, aki ima közben „furcsa zajt csap, mintha két kagylót egymáshoz dörzsölnének”, s ez Teréz finom hallásának embertelen kint okoz, úgyhogy a veríték is kiveri, hát azért is figyelmesen odahallgat rá, „mintha valami elragadó koncert lett volna, és egész imádságom (ami egyáltalán nem a nyugalom imája volt) azzal telt el, hogy felajánlottam ezt a hangversenyt Jézusnak.” Vagy amikor a mosókonyhában állandóan piszkos vízzel fröcskölik le, míg végül is „igazán élvezni kezdtem az asperziókat ezt az újfajta nemét és megfogadtam magamban: máskor is visszajövök erre a szerencsés helyre, ahol annyi kincset kap az ember.”

Nem véletlenül használtuk a „sava-borsa” kifejezést sem, hiszen Teréz maga hasonlítja a noviciáitól kapott leckéket „jó kis salátához, jól megecetezve, jól megfűszerezve, semmi sem hiányzik belőle, csak az olaj, s ez annál ízeesebb teszi...”

Szikrázó iróniává válik a leírás, amikor Gonzága anyának (a „C” kéziratban, már súlyos betegen) lefesti, hogyan folyik az ő „írói munkája”: átlag minden tíz sor után megzavarja valamelyik jószándékú nővér -- hol egy csokor virággal, hogy az talán költői ihletet ad neki (holott ő jobban szeretné, ha nem szakítanák le szegény virágokat), hol egy kis szórakoztató csevegéssel, hogy el ne fáradjon a sok írásban, s.i.t. „Végül belefáradva abba, hogy folyvást nyitogassam meg csukogassam ezt a híres füzetet, kinyitok egy könyvet (amely sehogysem akar nyitva maradni) és elszántan azt mondom, hogy a zsolnárok és az Evangélium gondolataiból másolok Anyámnak nevenapjára. Ez még igaz is, hiszen nem takarékoskodom az idézetekkel...”

Hogy pedig kicsoda „magas véleménnyel” volt arról a remekműről, amelyet a fönt jellemzett körülmények között az engedelmesség teljes buzgalomával hozott létre, azt ezekből a sorokból tudhatjuk meg (Gonzága anyának): „Nem állhatom meg, hogy ne nevessek, mikor arra gondolok, kicsoda aggályos gondtal frott össze Önnek annyi mindent, amit ugyanolyan jól tud, mint jómagam. Hát drága Anyám, én engedelmeskedem, és ha most nem érdeklik ezek a lapok annyira, hogy elolvassa őket, talán elszorakoztatják majd öreg napjaiban, utána pedig begyűjt velük, és így nem vesztegettem hiába az időmet...”

Még azt a mesterfogást is végbeviszi Teréz „kancsal” humora, hogy máshová irányítja a tekintetet és máshová út. Ilyen az a jelenet, amikor az övét kereső és közben az útítársaságtól lemaradó Teréz kénytelen a püspöki helynök, Msgr. Révérony kocsiába fölkerézked-

ni. Ő maga csapdába esett evetkéhez hasonlítva magát, amint kényelmetlenül feszeng az egyházi méltóságok között... De ennek a jelenetnek a háttérét akkor értjük meg igazán, ha összevetjük azzal a passzussal, amikor - alig néhány sorral odébb - egész szenvedélyes természetességével kitör az ellen: mennyire megvetik a szegény nőt, - pedig azok közül sokkal több szereti a jó Istent, mint a férfiak közül, s a szenvedés idején is azok tartottak ki Jézus mellett. Kétségtelen - mondja -, Jézus azért engedte meg, hogy a földön megvetés legyen az osztályrészük, mert Magának választotta ki őket, és a mennyben majd megmutatja, hogy az ő gondolatai nem a „férfiak” (*hommes!*) gondolatai, mert ott az utolsóknak hagyott nőkből elsők lesznek...

Máskor a melankólia nosztalgija tetszik át humorán: így amikor leírja egyetlen, balul sikerült kísérletét, hogy - unokahúga példájára - szánalmat keltsen maga iránt fejfájása miatt. Ekkor értette meg La Fontaine meséjét a számról, „aki” nehéz patájával a kiskutyának járó becézetésre aspirál, de csak botütéseket arat. „Én voltam a számár...”. Különbön a számár-hasonlat még egy helyen fölmerül nála, amikor az ereklyevivő számára hasonlítva magát - az emberek nem a számárnak térdelnek le! Ez volt Teréz üdítő reakciója a dicséretre.

Meg kell még jegyeznünk, hogy kifejezőmódjában ez a humor éppen úgy át van itatva bibliai zamattal, mint Teréz egész stílusa. Pl. a nőkről írt iménti kitérő után így kanyarodik vissza tárgyához: „Egy-nél több ízben is megessett az utazás alatt, hogy nekem nem volt türelmem kivárni a mennyországot, hogy első legyek...”. Vagy: „Ha tudtam volna olaszul, megmondtam volna neki, hogy jövendő kármelita vagyok, de a bábeli torony építői miatt ez lehetetlen volt...”. Az „Utolsó beszélgetések”-en végigvonul az „isteni Tolvaj” motívuma, aki jön, hogy ellopja őt - és ő milyen boldogan segítene ebben neki! Az ajtó előtt áll, aztán (*ahogy a beteg egymásután vért hány*) már be is lépett - aztán sokáig nem esik róla szó. Hová lett? Teréz a szívére teszi a kezét: „Itt van a szívemben.” Amikor három nővere elszundít betegágya mellett, újjával rájuk mutat: „Péter, Jakab és János!”

Olvaszuk el misszionárius lelkítüstevéire írt leveleit! Mennyi kedves, szinte évődő derűbe öltözik testvéri szeretete (*pl. a vértanúság „újévi jókívánsága” és a „jövendő vértanú hajának” ereklyéül kérése*), hogyan derül a neki írt történeteken és igyekszik ízesen viszonzni (*az „ördögös rák” históriája!*). Mikor Bellière atyának elküldi egyik utolsó képét, ezt írja melléje: „Rendesen mosolygósabb vagyok, de higgye el, Kistestvérem, ha a fényképem nem is mosolyog Önre, a lelke szüntelenül mosolyogni fog, amikor Ön mellett lesz.” Búcsúlevelében, hat héttel halála előtt, derűsen emlegeti az égbe kapott „útlevelet” (*a betegek szentségének fölvetelét*), és sorolja fel az „örökséget” (*egy-két személyi tárgyat*), amelyet előljárója az ő halála után neki szán, de azt sem mulasztja el, hogy gratuláljon „új méltóságához”, Szent Lajos király szerepéhez egy színdarab előadásában. Roulland atya azt írja neki, hogy olyan, mint a kisgyerek, most tanul beszélni (*ti kínaiul*). Teréz válasza: ő meg hetek óta csak lolo-n (*tejecske*) él. A tréfás-kedves kifejezés mögött ki sejténé azt a hallatlan önelgyőzést, amibe a nagybetegnek az utált tej lenyelése kerül! Lelkítüstevéire való viszonyát pedig így foglalja össze: „A nullának önmagában nincs értéke, de az egyesek mellé téve hatalmas lesz, föltéve, hogy a jó oldalra teszik, utána, nem pedig eléje!...” Befejezésül áldást kér a „kis zéró”-nak.

Lapozgassuk a „Derniers entretiens”-t! Gyáva harcosnak mondja magát, akit annyit dicsérnek, hogy végül is elszégyelli magát és igyekszik méltó lenni a híréhez. Amikor nőverei élete utolsó napjaiban kérdésekkel halmozzák el, a bírái előtt álló Jeanne d'Arc-hoz hasonlítva magát, és azt mondja, ő is ugyanolyan őszintén válaszol. A szűnyogok sokat kínozzák, de egyet sem akar megölni, mert „hiszen ezek az egyedüli ellenségeim, minthogy pedig a jó Isten azt parancsolta, bocsássunk meg ellenségeinknek, örülök, hogy valami alkalmat találok erre!” Mikor betegségének lefolyása rejtélyesnek tűnik társai előtt és azt kérdezik: „Mitől fog hát tulajdonképpen meghalni?” - így válaszol: „Hát a haláltól. Nem mondja-e meg a jó Isten már Ádámnak, mitől hal meg? Így szólt hozzá: >>Halálnak halálával halsz<< (*Ter 2,17*). Ez igazán egyszerű!”

Szellemi fölénye lenyűgözően szárnyal az agyonkínzott test fölött. Humora, egész viselkedésével együtt, a végsőkig leegyszerűsödik. Ismeretes jelenség a súlyos betegeknel: annyira a lényegig értek, hogy nehéz már velük közös hullámhosszra kerülni, s megnyilatkozásaik néha szinte nyersnek érződnek. (*Bellière atyának írt egyik utolsó levelében mondja Teréz: „Nem tudom, mi van ma velem, Testvérem, mert egyre azt írom, amit igazán nem akarnék írni”*) Teréz az objektív tapintatlanságtól megóvja finomsága, szeretete. Sőt most, a búcsúzás idején, több benne a szeretet - Isten és ember iránt is -, mint valaha. Az a belső küzdelem, amelyről humorának bizonyos „éle” árulkodott, immár eltűnt. De éppen egyszerű közvetlensége olyan ellenállhatatlan, környezetének stílusával szembeállítva. Egy-két párbeszéd: „Szörnyű, amit szenved!” - „Nem anyám, nem szörnyű, de sok, sok... éppen olyan sok, amennyit el tudok viselni...” (*Halála vigiliáján.*) - „Hamarosan ott lesz hát a mennyben a szeráfoknál.” - „Ha hozzájuk kerülök, nem utánozom a példájukat, hogy az >>Úr jelenlétében mind befödtek magukat a szárnyaikkal<< (*Iz 6,2*). Én őrizkedni fogok attól, hogy eltakarjam magamat a szárnyaimmal.” „Ön a szelídség és türelem anygala” - áradozik egy novicia. „Ő nem, nem vagyok anygal... Az anygala nem tudnak szenvedni. Azért nem is olyan boldogok, mint én.” - „Nem fárad bele néha mégis a szenvedésbe?” - „Nem, dehogyl! Ha nem bírom tovább, hát nem bírom. Punctum.”

És közben, mindig újra: „Nővérkéim, azt szeretném, hogy örüljete!” (*Emléksünk: már kicsi korában „elkívánta” anyját a mennyországba!*) „Hacsak tudok, megteszek mindent, hogy vidám legyek és így örömet szerezzek.” „Ha sokat szenvedek, örülök, hogy én vagyok az és nem egy tiközületek.” Testvéreit is korholja: „A betegnél vidámnak kell lenni!”

Lehetetlen nem éreznünk a humor báját lelkivezetőjével folytatott beszélgetéseiben (*aki a végsőkig nem értette meg őt*). Mikor azt hallja tőle, hogy bizonyára nehéz áldozat lesz nővereit elhagynia, így felel: hiszen egyáltalán nem hagyja el őket, inkább még közelebb lesz hozzájuk halála után! Mikor pedig a Kármel előljárója látogatja meg és megállapítja, hogy a „koronája” még nem kész, ez a válasza: „Főtisztelendő Prior atya, ebben bizony nagyon igaza van. Nem, a koronám még nincs kész, de a jó Isten már elkészítette!”

Mert ez az életstílussá vált humor szabadon, gáttalanul árad abban a módban is, ahogyan Teréz Istenről és Istennel beszél. „Az égből a jó Istennek mindig teljesítenie kell az én akaratomat, mert én itt a földön sohasem cselekedtem a magam akarata szerint.” - „Úgy örülök, hogy nem kértem Istentől a szenvedést. Ezért hát kénytelen bátorságot is adni hozzám.” Mikor Ágnes anyja azokról a megvilágosításokról beszél neki, amelyeket egyesek a mennyországról kaptak: „Nekem semmi más megvilágosításaim nincsenek, mint amelyekkel a semmiséget ismerem föl. De ez többet ér, mint a hitről szóló megvilágosítások.” - „Életem végéig jogom lesz apró butaságokat elkövetni anélkül, hogy a jó Istent megsérteném.” - Apró könnyebbülés-kéréseinek ismétlődő refrénje: „Ha nem teszed meg, még csak annál jobban foglak szeretni!” - „Holnap még rosszabb lesz! Hát annál jobb!” - Odáig terjed ez, hogy a jó Isten „már nem tud mit kezdeni” vele. Teréz különben is „javíthatatlan”; kéziratának egyik utolsó lapján írja: „Szeretett Anyám, látom, nem javulok meg soha, íme hol vagyok megint a tárgyamtól ezzel a sok tudós értekezéssel; bocsásson meg kérem, és engedje meg, hogy legközelebb újrakezdem, mert másképpen nem tudom!” És hat héttel halála előtt, mikor arra hivatkozik, hogy ő nem földi fegyverekkel, hanem a „Lélek kardjával” hadakozik, azonnal tréfára fordítja a szót: „Még tegnap este is használtam a kardomat egy novicia ellenében. Azt mondtam neki: >>Fegyverrel a kezemben fogok meghalni<<”

Búcsúzzunk Teréz humorától a halálos ágyon, a halállal szemközt. Szeptember 29-én, a halála előtti napon, kínosan hörögve, fuldadozva fekszik ágyában. Délben így szól a prioritásához:

„Anyám, ez a halálküzdelem? Hogy is fogok meghalni? Sohasem fogok érteni hozzá, hogyan haljak meg...”

Lisieux-i Szent Teréz és Thomas Merton

Ennek az októbernek (1941) a folyamán nagy ajándékot kaptam a kegyelem rendjében: fölfedeztem, hogy a Kis Virág csakugyan szent, és nemcsak egy csomó szentimentális öregasszony elképzelésében élő néma, kegyes kis bábu. Sőt nem csupán szent, hanem nagy szent, a legnagyobbak egyike: óriási arányú! Nyilvános mentegetőzéssel és jóvátétellel tartoznék neki, hogy olyan sokáig nem ismertem a nagyságát; de ehhez egész könyv kellene, itt pedig csak néhány sor áll rendelkezésemre.

Csodálatos élmény egy új szent fölfedezése. Mert Isten dicsőséges és bámulatos minden szentjében, mindegyikben más- és másképpen. Nincs két egyforma szent; de mindegyikük hasonlít Istenhez, a maga mindenkitől különböző, sajátos módján.

Egészen megdöbbentett: hogyan jelenhetett meg egy szent a burzsoázia áporodott, cicomás, agyondíszített, kényelmes csúnyaságának és középszerűségének kellős közepén. A Gyermekek Jézusról nevezett Teréz kármelita volt, ez igaz. De olyan természetet vitt magával a kolostorba, amelyet a 19. századvégi francia középosztály háttérére és gondolkodásmódja alakított ki és formált a maga képére, már pedig ennél önelégültebbet és érzéketlenebbet nehéz még elképzelni is. Szerintem ez az egy többé-kevésbé még a kegyelemnek is lehetetlen volt: hogy behatoljon a burzsoá önteltség rugalmasan ellenálló, hermetikus rejtekébe és igazán megragadja emögött a felület mögött a halhatatlan lelket, hogy ki tudjon valamit alakítani belőle. Legjobb esetben - gondoltam - ártalmatlan állszentek lehetnek az ilyen emberekből; de nagy szentek? Soha!

Persze ez a gondolat vétek volt mind Isten, mind embertársaim ellen. Káromló lebecsülése a kegyelem hatalmának, és módfelett szeretetlen ítélkezés.

Először akkor kezdtem érdeklődni Lisieux-i Szent Teréz iránt, amikor

elolvastam róla Ghéon értelmes könyvét. Szerencsés kezdet. Ha történetesen a minket elárasztó másikkal Kis Virág-irodalom valamelyik példányára bukkanok, egyből kioltotta volna lelkemben lehetséges tiszteletének gyenge szikráját.

Így azonban, alighogy valamennyire betekintettem Szent Teréz igazi jellemébe és lelkiségébe, azonnal és erősen vonzódni kezdtem hozzá. Ez a vonzódás a kegyelem műve volt, mert, amint mondom, egy ugrással átvitt ezer lélektani akadályon és idegenkedésen.

És itt van az, ami engem csodálkozással tölt el. Mert ez egyenesen fantasztikus. Teréz nem úgy lett szent, hogy megszökött a középosztálytól, nem úgy, hogy megtagadta, megvetette, elátkozta a középosztályt, vagy azt a környezetet, amelyben felnőtt. Ellenkezőleg: ragaszkodott hozzá, annyira csak ez összefér a jó kármelita életével. Mindent megőrzött, ami körülötte kispolgári volt és még nem volt összeférhetetlen hivatásával: vágyódó visszagondolását a „Les Buissonnets“ furcsa házára, ízlését, amely a cukrozott művészet felé vonzotta, kis angyalkák és pasztellszínű, báránnyakkal játszó szentek felé - a báránnyak olyan gyöngék és bodrosak, hogy a magamfajtanak betű szerint libabőrös lesz a háta. Írt egy egész csomó verset, amelyekben az érzések ugyan csodálatraméltóak, de kétségtelenül a legközepeszerűbb népszerű minták nyomán készültek.

Az ő számára érthetetlen lett volna, ha valaki is csúnyának vagy különösnek gondolja ezeket a dolgokat. Még csak eszébe sem jutott, hogy hűtlennek kellene lennie hozzájuk, gyűlölni vagy szidni, vagy anatómák alá temetni őket. És nemcsak hogy szent lett, hanem az utóbbi háromszáz év legnagyobb szentje az Egyházban - bizonyos tekintetben még nagyobb, mint rendjének két roppant reformere, Keresztes Szent János és

Avilai Szent Teréz. Mindennek a fölfedezése kétségtelenül életem egyik legnagyobb és legüdvösebb megalázása volt. Nem állítom, hogy megváltoztatta a véleményemet a 19. századi burzsoázia önteltségéről: Isten mentsen! Ha valami felháborítóan csúf, akkor az csúf, és kész. Semmi kedvem sem volt gyönyörűnek mondani ennek a bizarr kultúrának a különöségeit. De azt meg kellett engednem, hogy a szentség tekintetében mindez a külső csúnyaság per se tökéletesen közömbös. Sőt mi több: mindez éppen úgy, mint minden más fizikai rossz a világon, igen jól lehet per accidens alkalom, vagy éppen másodlagos ok valami nagy lelki jóra. Roppant élmény egy új szent fölfedezése. Annál is inkább, mert semmi köze ahhoz az élményhez, amikor a filmrajongó egy új sztárt fedez fel. Mit tehet az ilyen új bálványával? Bámulhat a képére, míg beleszédül. Ez minden. De a szentek nem a szemlélődés pusztá lélektelen tárgyai.

Barátaink lesznek, megosztják és viszonozzák baráti érzületünket és szeretetük félreérthetetlen zálogát adják a kegyelmekkel, amelyeket általuk kapunk. Most hát, hogy ez az új, nagy barátom volt a mennyben, barátságunknak elkerülhetetlenül befolyással kellett lennie életemre.

Az első, amit Lisieux-i Teréz tehetett értem, az volt, hogy viseljen gondot az öcsémre. (*John Paul Merton két év múlva a háborúban hősi halált halt. Előtte azonban meglátogatta már trappista bátyját, aki ott hitoktatásban részesítette, megkeresztelkedett és elvégezte elsőáldozását. Ezidőbeli olvasmányai közé tartozott az „Egy lélek története“ is.*)

November vége volt. A napok rövidek és sötétek. Ennek a hétnak a csütörtökén, este, hirtelen ez az eleven meggyőződés töltött el: „Eljött az idő, hogy trappistának menjek.“ Honnét jött ez a gondolat? Csak azt tudtam, hogy egyszerre itt van. Hatalmas volt, ellenállhatatlan, világos,

mint a nap. Nincs mit halogatni tovább. Végére kell járnom ennek, egyszer-s mindenkorra, és feleletet kapnom. Beszélnem kell valakivel, aki elintézi az ügyet. Öt perc elég rá. És most van az ideje. Most. Kit kérdeznek meg? Filoteus atya talán ott van a szobájában a földszinten. Lementem a földszintre, ki az udvarba. Igen, az ablakában világosság volt. Jól van. Menj be és meglátod, mit mond. De ehelyett kimenekültem a sötétbe és a kiserdő felé indultam. Csütörtök este volt. A növendékek terme kezdett megtelni. Moziba indultak. De én ezt alig vettem észre. Az sem jutott az eszembe, hogy talán Filoteus atya is velük megy. A kiserdő csendjében lépteim csikorogtak a kavicsra. Mentem és imádkoztam. A Kis Virág szobránál koromsötét volt. „Az Isten szerelmére, segíts!” - mondtam. Visszaindultam az épületek felé. „Hát jó. Most aztán igazán bemegyek és megkérdem. Ez a helyzet, atyám. Mit gondol? Menjek és legyek trappista?”

Még mindig világosság volt Filoteus atya szobájában. Vitézül bementem a hallba, de amikor vagy hat lányra megközelítettem a szobáját, mintha valami megállított és fizikailag a helyemen tartott volna. Valami szétmállott az akaratomban. Oldalba taszítottam az akadályt - talán egy ördög volt -, azután sarkon fordultam és mégegyszer kirohantam.

Megint csak a kiserdőbe tartottam. A növendékek terme már majdnem tele volt. Lépteim csikorogtak a

kavicsra. Ott voltam az erdő csendjében, nedves fák között. Nem hiszem, hogy valaha is volt pillanat az életemben, amikor a lelkem olyan sürgető és sajátos kint élt át. Egész idő alatt imádkoztam, tehát nem mondhatom, hogy akkor kezdtem imádkozni, amikor a szoborhoz értem; de ott határozottabbá vált az imám. „Kérlek, segíts. Mit tegyek? Nem mehet így tovább. Te is látod! Nézd, milyen állapotban vagyok. Mit kell tennem? Mutasd meg az utat.” Minthogyha még több útmutatásra, vagy valami jelre lett volna szükségem!

Azt mondtam a Kis Virágnak: „Te mutasd meg nekem, mit tegyek.” És hozzátettem: „Ha bejutok a monostorba, a te szerzetesed leszek. Mutasd meg hát, mit tegyek.” Szánalmasan közel jutottam ezzel a helytelen imádsághoz - határozatlan ígéreteket tettem, amelyeket magam sem értettem egészen, és valami jelet kértem.

Hirtelen, alighogy elmondtam ezt az imát, tudatára ébredtem annak, ami körülöttem volt: az erdőnek, a fáknak, a sötét domboknak, a nedves éjszakai szélnek - és azután, világosabban, mint mindez a kézenfekvő valóság, képzeletben hallani kezdtem a Getszemáni kolostor nagyharangját, amint az éjszakába kondul. Szólt, szólt a harang a nagy szürke toronyban, mintha csak itt lenne az első domb mögött. A lélegzetem is elállt ettől a benyomástól. Kétszer is utána kellett gondolnom, hogy rájökjek: csak képzeletben hallom a trap-

pista apátság sötétben zúgó harangjait. De mikor utóbb kiszámítottam az időt, megállapítottam: pontosan akkortájt volt, amikor minden este, a kompletórium végén meghúzzák a harangot a Salve Reginára.

Mintha a harang megmondta volna, hol a helyem - mintha hazahívott volna. Ez a képzeleti jelenség olyan határozottsággal töltött el, hogy azonnal visszaindultam a kolostorba vezető hosszú úton, el a Szűzanya szobra előtt és a futballpálya túlsó végénél. Minden egyes lépéssel erősebb lett az elszánásom, hogy most végetvetek mindezeknek a kétségeknek, minden habozásnak és kérdésnek és miegyébnek, elintézem ezt a dolgot és elmegyek a trappistákhoz, ahová tartozom.

Mikor az udvarba értem, láttam, hogy Filoteus atya szobájában elaludt a villany. Ugyanígy jóformán mindenütt. Mindenki moziba ment. Elfogott a csüggedés.

De még volt egy remény. Egyenesen továbbmentem az ajtón keresztül, be a folyosóra, és az atyák közös terme felé fordultam. Azelőtt soha még közelébe se mentem ennek az ajtónak. Sose mertem. De most fölmentem, kopogtam az üvegajtón, kinyitottam és benéztem. Egyetlenegy ember volt bent: Filoteus atya. Megkérdeztem, beszélhetnék-e vele, és a szobájába mentünk.

És ez volt minden aggodalmam, minden habozásom vége.

(Részlet A hételemes hegy c. önéletrajzból)

Kisgyermeknek maradni a Jóisten előtt azt jelenti, hogy elismerjük semmisségünket, mindent a Jóistentől várunk, mint ahogy a kicsi gyermek is mindent apjától vár. Azt jelenti, hogy semmiért sem nyugtalankodunk, nem gyűjtünk vagyont. Még a szegények is megadják a gyermeküknek azt, amire szükségük van. De amint megnő, az apa nem akarja tovább eltartani, és azt mondja neki: "Most már dolgozz, megállsz a saját lábodon is." Hogy ezt ne halljam, nem akartam megnőni. Tudtam, hogy képtelen vagyok biztosítani életszükségletemet, a mennyei örök életet. Tehát mindig kicsi maradtam, és így nem volt más foglalkozásom, mint az, hogy virágot szedjek, a szeretet és áldozat virágait, és hogy felajánljam azokat a Jóisten tetszésére. Kicsinek lenni még azt is jelenti, hogy erőnyeinket nem tekintjük saját erőnkéből fakadónak, hanem felismerjük, hogy ez a Jóisten kincse, amit kisgyermek kezébe ad, hogy akkor használja fel, amikor szükségét érzi. Végül azt is jelenti, hogy nem csüggedünk el hibáink miatt, mert a gyermekek gyakran elesnek, de túl kicsik ahhoz, hogy nagy bajt okozzanak maguknak. (Szent Teréz beszélgetéseiből)

Lisieux-i Teréz levelei Roulland atyának

Lisieux, Kármel, 1890. június 23.

Tisztelendő Atyám!

Úgy gondoltam, örömet okozok a mi jó Anyánknak, amikor június 21-én névünnepeére egy korporálét és egy kehelytörölt, meg egy pallát adtam neki, hogy elküldhesse Önnek 29-ére. Ennek a Tisztelendő Anyának köszönhetem azt a bensőséges örömet, hogy az imádság és az önmegtagadás apostoli kötelékei által egyesülhetek Önnel; nagyon kérem tehát, Tisztelendő Atyám, segítsen nekem a Szent Oltárnál, hogy hálám tartozását leróhassam íránta. Nagyon is méltatlannak érzem magam arra, hogy egész különös módon társa legyek Imádandó Jézusunk egyik Misszionáriusának; de minthogy az engedelmesség bíz meg ezzel az édes feladattal, biztos vagyok benne: Mennyei Jegyesem majd kipótolja az én gyöngye érdemeimet *(amelyekre egyáltalában nem támaszkodom)* és meghallgatja lelkem vágyait, termékenyvé téve az Ön apostoli munkáját. Igazán boldog leszek, ha együtt dolgozhatom Önnel a lelkek üdvösségén, hiszen ezért lettem kármelita: mint-hogy nem lehettem tettekkel misszionárius, szeretet és vezeklés által akartam azzá lenni, úgy, mint szeráfi Anyám, Szent Terézia. Kérve-kérem, Tisztelendő Atyám, azon a napon, amikor Jézus nagy kegyességében először száll le az Égből az Ön szavára, azt kérje tőle nekem, hogy gyullasszon föl szeretete tüzevel, hadd tudjak aztán Önnek

segítségére lenni, hogy felgyullassza ezt a szívekben. Régóta szerettem volna megismerni egy Apostolt, aki kiejti nevemet a szent Oltárnál, első szentmiséje napján... Szerettem volna magam készíteni el neki a kehelyfölszerelést és a fehér ostyát, amelynek az a rendeltetése, hogy az Ég Királyának leple legyen... A Jóságos Isten valóra váltotta álmomat, és újból megmutatta, milyen kedve telik abban, hogy téteztve teljesítse azoknak a lelkeknek a vágyait, akik csakis őt szeretik. Ha nem félnék, hogy tolakodó leszek, még arra is kérném, Tisztelendő Atyám, emlékezzék meg rólam mindennap az Oltárnál... Mikor már az óceán választja majd el Franciaországtól, ha ránéz arra a pallára, amit annyi örömmel festettem, eszébe fog jutni, hogy a Kármel hegyén egy lélek kéri szüntelenül a Szeretet Isteni Foglyát dicsőséges hódító hadjáratának sikeréért.

Az az óhajom, Tisztelendő Atyám, hogy apostoli egységünkről egyedül Jézus tudjon, és kérem első áldásai egyikét annak, aki boldogan mondja magát mindörökre

*az Ön méltatlan kis Nővérének az áldozati ostya-Jézusban:
a gyermek Jézusról és a Szent Arcról elnevezett Teréz
sarutlan kármelita nővér*

Lisieux, Kármel, 1896. július 30.

Testvérem,

ugye megengedi, hogy ezen a néven szólítsam, hiszen Jézus olyan jó, hogy az apostolság szálaival egyesített minket? Oly nagy boldogság arra gondolnom, hogy a mi Urunk egy örökkévalóság óta azért készítette elő ezt az egységet, hogy neki lelkeket mentünk, engem pedig azért teremtett, hogy az Ön nővére legyek...

Tegnap kaptuk meg levelét, és jó Anyánk nagy örömmel mutatta be önt a kolostorban. Megengedi, hogy magamnál tartsam testvérem fényképét, ez pedig egészen különleges kiváltság, hiszen a kármelitának még a legközelebbi rokonairól sincsenek képei. De Anyánk nagyon jól tudja, hogy az Ön fényképe egyáltalán nem a világra emlékeztet, vagy földi érzelmekre hangol, hanem olyan magasra emeli lelkeket, ahol Isten dicsőségéért és a lelkek üdvéért elfeledkeznek önmagáról. Így tehát, Testvérem, amikor az Ön társaságában én is átszelem a tengert, Ön egészen közel lesz hozzám, jól elrejtve szegényes cellánkban... Körülöttem minden az Ön emlékét őrzi. Szucsuen képét a munkaszoba falára függesztettem, ahol dolgozom, a nekem adott képet pedig mindig a szívemen hordom, az evangéliumban, amely állandóan velem van. Mikor találomra beleraktam, mit gondol, melyik szakaszhoz került: „Mindaz, aki mindent elhagyott azért, hogy engem kövessen, százannyit kap ezen a világon és az eljövendő örök életet” (Mt 19,20). Jézus szavai már be is teljesedtek, hiszen Ön azt írja: „Boldogan indulok útnak”. Megértem, hogy ez az öröm egészen lelki, hiszen lehetetlen elhagyni apánkat, anyánkat, hazánkat anélkül, hogy át ne érezzük az elválás minden szívzaggató fájdalmát... ó Testvérem, önnel szenvedek, Önnel együtt ajánlom fel a nagy áldozatot, s könyörögve kérem Jézust, árássa el bőségesen vigasztalásával kedves szüleit, míg arra várnak, hogy az égben egyesülve örvendezzenek az Ön dicsőségének, amely mindörökre felszárítja könnyeiket és az egész örökkévalóságon át túlaradó örömmel tölti el őket. Ma este elmélkedés alatt Izaiás egy szövegén meditáltam: ez a rész annyira Önre illett, hogy nem állhatom meg, hogy ide ne másoljam: „Tedd szélessé sátrád helyét, és feszítsd ki hajlékaid kárpitját, ne kíméld. Mert kiterjedsz majd jobb és bal felé, és ivadékod nemzeteket örököl és elhagyott városokat benépesít... Hordozd körül szemedet és lásd:

egybegyűlnek ők mindnyájan, tehozzád jönnek, jönnek fiaid a távolból, és leányaid mindenfelől. Meglátod majd és felderülsz, szíved csodálkozik és kitégöl, mivel majd hozzád tér a tenger özöne és hozzád jön a nemzetek kincse.” (Iz 54,2-3; 60,4-5). Nemde ez a megígért százannyi? És nem írhatná le Ön is: „Az Úr lelke van rajtam, mert felkent engem az Úr, elküldött engem, hogy örömhírt vigyek a szeldeknek, meggyógyítsam a megtört szívűeket, szabadulást hirdessek a foglyoknak, ... hogy megvigasztaljam azokat, akik sírnak...” (Iz 61,1-2, vö. Lk 4,18k) „Lelkem ujjong az én Istenemben, mert felöltöttem az üdvösség ruhájába és az igazság köntösével vett körül. Mert amint a föld kisarjasztja magvait, úgy sarjasztja ki majd az Úr Isten általam igazságosságát és dicséretét minden nemzet előtt. Népeim igazak népe lesz; ők lesznek a sarj, amelyet én ültettem... Elme-gyek a legféléresebb szigetekre, azokhoz, akik sohasem hallottak az Úrról. És

hirdetem majd dicsőségét a nemzeteknek, és felajánlom őket ajándékkul Istenemnek” (Iz 61,10.11.9; 66,19). Túlságosan sok időt venne igénybe, ha mindazt a szöveget ide akarnám másolni, amely különösképpen megkapott. Befejezem, de előzőleg még lenne valami kíváncsi. Ha lesz egy szabad pillanata, szeretném, ha feljegyeznék nekem élete legfontosabb dátumait, így egészen sajátos módon együtt adhatnánk hálát a jó Istennek mindazokért a kegyelmekért, amelyeket Önnek juttatott. Isten áldja, Testvérem... a távolság soha nem választhatja el lelkünket, a halál pedig csak még bensőségebbé teszi ezt az egységet. Ha hamarosan az égbe megyek, engedélyt kérek Jézustól, hogy meglátogassam önt Szucsuenben, és majd együtt folytatjuk az apostolkodást. Addig is mindig együtt leszek Önnel imádságban, és megkérem Urunkat, hogy soha ne hagyjon engem örülni, ha Ön szenved. Sőt azt szeretném, hogy Testvéremé legyen mindig a vigasztalás, enyém a megpróbáltatás; gondolja, hogy önző vagyok?... De nem, hiszen az én egyetlen fegyverem a szeretet és a szenvedés, az Ön kardja viszont a szó és az apostoli munka.

*Még egyszer: Isten Önnel, Testvérem, áldja meg azt, akit Önnek Jézus adott
Nővérül a Gyermek Jézusról és a Szent Arcról elnevezett Teréz
sarutlan kármelita nővért*

2007. július 16. és 20. között a szabadszentkirályi plébánia hittanosai és ministránsai a dunakömlődi plébánia udvarán táboroztak.

(fotó: Kajtár Edvárd)

Babarc

Fennállásának 200. évfordulóját ünnepli a babarci templom. Babarc a pécsváradi apátság alapítólevelében (1015-ben) „Babarczi” néven szerepel az apátsághoz tartozó falvak névsorában. Az 1332-33. évi tizedjegyzék szerint volt önálló papja, tehát plébánia volt. A törökök alatt elpusztult az egész falu, az ősi Szent István templommal együtt. A törökök kiűzése után református magyarok telepedtek meg, az ősi templom romjaiból maguk számára építettek templomot. A XVIII. század közepén telepedett német ajkú katolikus számára Szent István-i jogokra hivatkozva, visszaszerezték. 1776-ban lett Babarc a Pécsi Egyházmegye plébániája. A mai plébániát 1808-ban benedikálta gr. Eszterházy László vicaris generalis.

III. Plébániák találkozója

Az idei tanévben a szekszárdi plébánia, illetve a Remete kápolna ad otthont a már hagyományosnak mondható Plébániák találkozásának, ami **szeptember 22-én** lesz megtartva. A tamási esperesi kerület atyái, nővére és hitoktatói szervezik évről-évre a plébániák apraja-nagyja számára. Istennek legyen hála mindig többen vagyunk, így kinőttük a „bölcsönket” a Simontornyai Plébániát, ezért Szekszárdra kell költöznünk! Itt egész napos programokkal várunk mindenkit. A mindenki ezt jelenti: 0-100 éves korig! E találkozó mottója: az irgalmas Atya szeretete. Kérjük a környék atyáit és hitoktatóit, hogy **e dátumot már piros betűkkel jelöljék be**, nehogy valami más programot rászervezzenek! Szeretettel várjuk nem csak a Tolna megye, hanem a Baranya megye plébániák híveit!

Érdeklődni lehet:

Bodor Kornél András simontornyai atyánál

30/438-7823 és 74/486-056,

Pécsi Debora Nővérnél a 74/402-701

és Kajtárné Tiborc Mária-nál a 70/316-12-69, 74/406-660-as telefon számokon. (E-mail: kajtarmarika@freemail.hu)

Szent István napi búcsú a Bártfa utcai templomban

A 10.00 órai szentmise keretében Heidl György tanszékvezető docens tart előadást Szent István életéről és működéséről.

Szentmise alatt és után a híres Pannónia zenekar muzsikál.

Igazság, jog és az erkölcs

Polt Péter főügyész lesz a Justitia et Pax Bizottság legközelebbi fórumának vendége az Alpítványi Székházban Pécsen, a Janus Pannonius utca 11. szám alatt. Az előadás címe: „Igazság, jog és az erkölcs”.

Időpontja: 2007. szeptember 24. 18.00.

Havihegyi búcsú

Évszázadok óta zarándokolnak augusztus 5-én Havasboldogasszony napján a hívek a Havihegyi templomhoz. A búcsús áhítat szombaton már délután két órakor elkezdődött, imádsággal, énekkel. Este hat órakor közös litániát tartottak, hét órától pedig szentmisét. Este virrasztásra várták a környék lakóit. Vasárnap reggel körmenettel folytatódott a kétnapos program, amelyre több ezer hívő érkezett. Délelőtt 10.00 órakor Mayer Mihály megyéspüspök mutatott be német nyelvű szentmisét, melyet a Magyar Rádió is közvetített.

